

והלך היש"מ לבית המדילה. וכשבא שמה ראה שהי' המקיה חרבה בעת הזאת והלך לטבול בהנהר. וכשבא אח"כ לבית רבו לקבל שלום. והכיר בו שהי' עוד נוטפים מים מעל זקנו ופאה ראשו. ושאלו מפלגו הי' בהמקוה הלא חרבה המקוה פה והשיב לו שטבול בנהר ואמר לו מרן מלובלין מה עושין כשאין מקוה טובלים א"ע בנהר דינור [ראה זוהר ויקהל רי"א ע"א רי"ב ע"ב] יצתוך כך לחש לבעל יש"מ באזנו. באש של דביקות עכ"ל:

(קמז) **באגרא** דפרקא אות א' אחר כבוד אדמו"ר הרב מורישי"ג זצוק"ל משארז"ל באליטע שיטתה בת קול ואמרה שובו בני שובים חוץ מהארץ. יובן למשכיל אלו הי' משיב כיון שכן הוא אזי הנה העם והטונה לעדך עבודה שלימה אמהיות כיון שאין כאן קיווי לתשלום שחר אזי מהי' עבודתו רק לעשות נח"ר לפני מי שאמר וגעסה ראונו אלו הי' משיב כזאת הי' מכופר לו והי' מגיע למעלה גדולה עכד"ק.

(קמח) **דבר** תורה מאיש כפרי מה ששיבחה מרן וזהו כתב לי ידי"ג רגאון שי' מכלונסק שהרה"ק מהר"י מווארקי סיפר לזקינו הרב המה"ג הגביר יחזקאל קאלישניר ז"ל. שצילדונו בא להרבי מלובלין והוא הי' אז קלה עשיר. אמר לו הרבי כשיודמן לפניך מלומדות טוב אינו מזיק שתקבל חשבתי שבודאי טעה על אחר. ויזאתי לבהמ"ד של הרבי. אחרי בא אש מכפר רסמוך לעיר טארניגראד ובכה לפני הרבי שבניו ערלי לב והוא בכפר. ורזונו להשאר בעירוס ובחוסר כל שיכלו בניו ללמוד. אמר לו הרבי שבאם תוכל ליתן סך מ' אדומים אזי תקח אותו האברך שיולא עשה ואזי יצליחו הלך וחפש ומלא אותי ואמר לי ביהן אותו הסך. והבנתי שהרבי איני טועה ונסעתי עמו. וכתבתי לאשתי את זאת. וכתבתי

(קמז) **פ"א** דבר מרן הק' מלובלין מהאר"י הקדוש ותלמידו. אק' מוהרמ"ו. נגד הצעש"ט ותלמידו אק' המגיד ממעזריסט. ואמר בין הרב להרב אין אנו יכולין להכריע ואין אנו רוצים להכריע. ובין התלמוד להתלמוד אנו יכולים להכריע רק אין אנו רוצים להכריע: (קמז) **פ"א** כליל ר"ה אכל הרבי מלובלין גריפליך יבאל לתלמידיו שיכונו הטעם למה הובל זה והגיד בה"ק ר' שמחה זונס הרבי ממתיק דיני קשיא. אחר הרבי יפה כיוון:

(קמח) **בספר** רמ"ל א"ר פיו אות י"ג וז"ל כמו ששמעתי מהרה"ק הרבי מלובלין שהי' דרכו בהנהגת הפלה לשאוף אבק רטריציק. ושאל אותו החר"ק ר' משה ר' זלמנס משם בלא אין ראוי להפסיק. והשיבו במשל למלך גדול שהלך בשוק ונאחז א' מוקני עניים משורר ופורס בכנור והי' נראה לו עד שמגודל הסקו בשיריו לזה אשר הוא יהיה ממשוררי בימו. והנה בכל יום נכנס אל המלך להשמיע קול כנורו. והנה בכל פעם נתקו מוסרות הכנר עד כי באמלע השיר מוכרח המלך להמתין איזהו שעות. ואזכה המלך שאל את הזקן הנשורר הלא אתה מורד במלכות לעשר אותו הלא ראוי לך להכין הכל מקודם. והשיב לו הזקן הלא ת"ל יש להמלך כמה משוררים כמות יודעי נגן בחרושה וא"כ יש לו די לשמות בהם. אלא שמשתעשע רק בכנורי א"כ ודאי ראונו לסבול דרכי. כי לולי זאת לא הי' לוקח אותי ולהניח הכלי זמר שלו. וכמו כן הלא יש לו כמה רבבות מלאכים ומזיחס ולוקח אותנו א"כ הובל ג"כ ההפסק שלנו עכד"ק עכ"ל:

(קמז) **בהקדמות** ישמח משה על כ"ך הנהג' הבלה למשה פ"א בהיות בעל ישמח משה רקדוש הלל מרן הק' מלובלין בהיות מרן בפיר אחרת

ובתורה אלו שטוב עשיתי כי הלרפתים
 צעזעם למלחמה לרוסיא עזרו דרך עירי
 ואירק ושללו ציתי ולא הכחו אף ההבן
 והתחלתי ללמוד עמכם חומש. הכל נא
 קבלו ממני אף מלה אחת. נכעמי לרבי
 מלובלין וסיפרתי לו. אמר תתפלל עליהם
 וכן עשיתי. והלליחו מאד בזהידה
 וצפיהם הלז משעה לשעה והוכרתי נאכול
 פס ב"ב בסבלות. ופ"א ה' אחד מהמנין
 משרב לבא מצעסו על אחד והמר ככרי
 אחד וירא [מלבן רואה אני את דברי
 אדמוין] מנוחה כי טוב [אז] ויט שכיו
 לסבול. כי כל רסובל יש לו מנוחה מהכל
 ואינו כועס על זולתו. כשכלה הזמן רלה
 שאהי עוד מליד. אכן היות שפסיתי עפי
 כרבי מלובלין מוכרח אני לשאלו ובאתי
 עמו להרבי. והשיב שא"ל להיות מלמד.
 חביר לי מה תורה שמעט שם ולא ידעתי
 מה להשיב. ואמר עוד היחכן בחלי שנה
 שלה לשייט כלום. נזכרתי מדברי הכפרי
 הג' והגדתי. אמר א"כ הלא שמעת הרבה.
 ועפ"י התורה הלז עוסק אני עד עתה
 לבה לגדלות. והכבר מלומדות-נחתי לאחר.
 וכן הוה שבתוך הזמן נהעשרה ציתי ולא
 הוגרתי לזה עכ"ל לזקניו של הג"ל:
אלה הדברים אשר כתב א"י
ידיד נפשי הרה"ק
המפורסם פאר מקדושים בש"ת
מו"ה אברהם סג"ל אישינגא
שליט"א מדוקלא בעהמ"ה ספר
שם הגדולים השלישי. ושיחת
חולין החדש ועוד חיבורים.
נכד גאון הנאונים רשכבה"ג
מרן שרמה קרונר וצוק"ל
מבראדי
(קמט) הרה"ק ר' יוסף מניישמאט
וצ"ל אמר כי אצל
הרבי מלובלין היה ד' מאות אנשים
כפריים (דערפסלאט) בעלי רוק"ק ושאלו
שמו. א"כ איפוא שהיה חכרי"א קדישא
שסרה"ק

כזה ומלכס צראשס הרה"ק **החזקה**
וצירה"ה מדוע לא עשו התפעלות לקרב
 קן הגא"ה. והשיב להם כי אלל רבי
 הקדוש היה מקדש מעט. מה היה חסד
 לנו צבית המלך. ולא הרגשנו מאומה לריות
 הגלות ולוא ידענו אז מן החשכות הגדול
 השורר עתה בטת היינו מרעישים עולמות
 קרענו שמים ועשינו כל התפעלות להציל
 את הגואל לדק. ושמעתי מפי
 אנשים נחמיים שעמדו אלל הרה"ק מלאנו
 כבס כרו נו חמה שאמר הרה"ק ר' יוסף
 רנ"ל והיה ג"כ כן. כי ה' לים מקדש
 מעט הלז הרבי מלובלין ולוא ידעו מן
 החשכות הנוכחי לא היו מחרישים בדבר:
(קנ) עוד מזה"ש שמעתי מפי כמה
 חסידים ששמעו מפי הרה"ק
 ר' חסדן הלוי מקראקא בנו של הרה"ק
 מאור ושמש כי בצחרותו ה' בלובלין ביחד
 עם אביו הרה"ק בחג הפסח ובערב פסח
 אפו החסידים את היצית ואח"כ עירבו
 אותם בשק אחד והציאו לפני הרה"ק מלובלין
 והוא רביע את ידו הקדושה אל תוך השק
 והוציא משם מאות לזורכו. והר' חסדן
 ברוטו לדעת בציור מהו הוא בומר לין
 כל מלה ומלה שגילגל ואפה מר אצור
 בעל מאור ושמש ואח"כ ראה שהחזיק
 הוציא מן השק כל מלה שגילגל מר אצור:
(קנא) עוד מזה"ל בלובלין היו מאחרין
 בחפלת מנחה בכל יום וגם
 בשנה והיו יושבים לאכול סעודה שלישים
 שהי' כבר לילה. וקודם מנחה נכנס הרה"ק
 לחדרו ולמד הלכה אחת ברמז"ס כן ה'
 דרכו בקודש פ"א רלה חסיד אחד לראות
 מה שעושה רבו והתחבא עלמו בחדר.
 והנה הרה"ק הג"ל ה' נהר מלעורר שום
 איש משנתו. והאיש ההוא ידע מזה לכן
 התחבס ועשה עלמו כאלו ישן. ואז אפי"ל
 אם יראה אותו לא יעוררו. וכן היה כי
 כאשר ראה הרה"ק זללה"ס שהיו ישן לא
 רלה להקילו. הנה האיש ההוא ראה
 שסרה"ק

זאת להחזקה הקדושה מרובץ זלטה
אמר שר' משה יהיה חסיד. ור' יוסף
אשר ישראל מתנגד. מדחזינו שר' משה יש
לו חינוך גדול להנגדות. כמו כן כאשר
יחל רוח ה' לפעם בקרבו להיות חסיד
יהיה חסיד נלהב. ור' יוסף אשר שאינו
בוער בקרבו רהטגדות לא יהיה לו חינוך
לדרך המסדות. ע"כ.

(קנב) **עוד** מהניל. שסיפר לו מר דודו
הגאון מלאה"ג מו"ה אברהם
בנימין קלוגר שליט"א כי מר אביו הוא
אח"י הגה"ק רשכבה"ג מרן שלמה קלוגר
זלטה"ה. היה נוסע בצצרותו וגם חיזה
שנים אחר תפוגתו ללובלין והיו נותנים
לו אנשים הרבה ממיועטיו וממשפחתם
פתקאות עם פ"ג להרה"ק זלטה"ה. פ"א
נתן לו גיסו הוא דודי הגאון המפורסם
מו"ה מרדכי מארדיש זל"ל אבד"ק
אונגוואר. פיתקא להרה"ק. ושמו היה
מרדכי בן חיה וגם איש אחד המוני נתן
לו פיתקא. ושמו היה ג"כ מרדכי בן חיה.
ובשבא אח"י לפני הרה"ק והוציא את
הפתקאות מלמח צדו. נתחלק לו הפיתקא
של גיסו בהפיתקא של האיש המוני וכאשר
קרא מרן הקדוש זלטה"ה את הפיתקא
אמר לאח"י אין זה הפיתקא של גיסך כי
הפיתקא הזו הוא של מרדכי בן חיה שהוא
איש המוני. והביט אח"י בהפיתקא וראה
כי טעה והחליף את הפתקאות ואח"כ הושיט
לו את הפיתקא של גיסו. ואמר האיש זה
מרדכי הוא ת"ח. כה סיפר אח"י הקדוש
זל"ל תמיד לפני בנו הג"ל ולפני שאר
אנשים ממקורביו גם זאת סיפר תמיד כי
כאשר הביא לו הפתקאות עם כסף
הפדיונות. אמר לו בני יקירי. מה חפץ
בעד טרחתך. (וואס ווילסט דא פאר דעם
וועג) ואמר לו אח"י שאלתי ובקשתי לשמוע
פסעטל טוב מהרבי והיה זה שכרי ואמר
הרה"ק זלטה"ה לחסידים. הלא הצחור
נדק מאד (דער צחור איז זייער גערעכט)
ובטל

שהרה"ק זלטה"ה ישב אל השלחן ולמד
הלכה אחת ברמב"ם ופתאום נעשה חור גדול
שלא יכול להביט בהאור ואח"כ קם הרה"ק
מן הכסא ונכנס להצטמ"ד להתפלל. וגם
האיש ההוא יאל משם ונכנס לצטמ"ד אבל
לא יראה מאומה וחשב האיש שהוא כבר
לילה לכן אינו רואה. אכן בשמעו שכבר
מברכין בהמ"ז ומתפללין מעריב והבין כי
צטמ כבר הדליקו נרות והוא אינו רואה.
אז נוכח לדעת כי אור עינו אין איתו
ונכנס להרה"ק צדמותו שליש ויאמר לו
הרה"ק זלטה"ה אנכי לא אוכל להושיט לך
מיומה. רק תיסע אל הרה"ק ר' ישעיה
(שכתתי לאיזה ר' ישעיה) והוא חילי יושיע
לך. והר"ר ישעיה היה איש מופת מאד.
וכל החולים אשר באו אליו נתרפאו על ידו.
ויעש האיש כן ויסע להר"ר ישעיה ואמר
לו הרה"ק ר' ישעיה שיטב שמה שבועות
אחדים אז ירחוק ויתרפא וישוב לו מאור
עיניו. אכן עברו שלשה שבועות ולא נרפא
שלח הר"ר ישעיה לקרוא לו ויאמר אליו.
הגר נא לי את הסיבה אשר על ידה
נחמור עיניך. ויספר לו את כל ויאמר
הרה"ק ר' ישעיה חבל כי אין עוד
תרופה למכתך דידוע משאחז"ל שהאור
שנברא בששת ימי בראשית נגזל לע"ל אך
הנדיקים מולחים את האור הנגזל הזה
בצורה. וזה האור היה משתמש אז החוצה
ואתה איך ראוי להאור לכן חשכו עיניך
והנעשה אין להשיב עכ"ל

(קנב) **עוד** מהניל. שספר לו הרב
הגאון מו"ה דוד לבי זעהמאן
שליט"א ראב"ד דק"ק דוקלא. כי כאשר
לא לאור הסידור של החר"י ז"ג. והביאו
הוא לפני הגה"ל ר' יוסף אשר אבד"ק
פרעמיסלא. והגה"ק ר' משה טייטלבוים
זל"ל. צהיוטו מהנגד. חתף הר"ר רמ"ש
פ"צ. את הסידור והפילו לארץ. ויהר"ר
יוסף אשר. בגביה ואמר עכ"פ הוא
סידור ואבד לט"ל בו וכאשר סיפרו

תחת נפשו. וכן היה שהרבי ר' הירש שם לאיתנו והר"ר לבי הירש מלובלין נפטר שם ומ"כ בק"ק רימנוב

(קנו) גם כתב ר' הג"ל וו"ל שמעתי

מכי הרב החסיד בנש"ק

מו"ה נפתלי הורוויץ ג"י מדעמוזין שהיה"ק

מראזוואדוב סיפר לו ששמע מפי הרב"ק

מו"ה אליעזר מדזיקוב שהיה חסן הנגיד

מו"ה יחיאל מיכל מראזווא חסידו שג' הנה"ק

רב שר שלום מקאמינקא זי"ע והם היו בני

הנגיד ר' יעקב יוסף מראזווא בן הרב

הגביר ר' שלום הלוי מקאמינקא שהיה נקרא

ר' שלום גראף. כי כאשר נחלה הגביר ר'

שלום גראף הג"ל בחולו ישר חם בה נסע בנו

הרב יעקב יוסף אל הרב"ק מלובלין לבקש

רחמים בעדו בימים קדושים אשר חל ל

הברזל מרס פלס לו נתיב בקרב חבל צמח

ארכה הנסיעה ימים אחדים וכאשר בא

הר"ר יעקב יוסף לרר"ק מלובלין והגן

לו את הפיתקא אמר הרב"ק הנה עתה

אין לאל להושיעו לו דמן ער איו

איבערגעגאנגין פאן כתר מלכות אין

כתר תורה. וכן היה כשבא לביתו מודע

לו כי בעת ההוא שאמר הרב"ק את הדברים

האלה כבר שבק הגביר הג"ל תיו. ואשת

הר"ר יעקב יוסף ילדה אז בן ונקרא על

שמו שלום והוא הנה"ק מקאמינקא וכונתו

היתה שהוא היה גביר בחינת מלכות ובעת

הלך לביתו תורה הוא הנה"ק מקאמינקא

והחסידים מקאמינקא שידעו דברי רבם

הקדוש היו מלפנים המיד לראות מה יהיה

משפט הנער שלום ויחששו. וכאשר ראו

אחר כך כי הנער הולך וגדול ועושה חיל

בחורה ובחסידות אז מוכחו לדעת כי רוח

אלקים דבר בו :

גם

וגם ידיו ואמר לשם יחוד. ואחר כך פתח

משניות ואמר לו פסע'ל באיזה משנה. אחר

כך הלך ללמוד. ואמר להחסידים כי זה

הבית יהיה גדול בישראל ורבים ילכו לאורו

(קנה) עוד מהג"ל שזרן הקדוש מלובלין

זללה"ה היה לו ארבעה בנים

מאשתו השניה שזיה היתה שפרינאל.

(א) הרב"ק ר' יוסף זל"ל (ב) הרב"ק ר'

לבי הירש זל"ל. (ג) הרב"ק ר' אברהם

זל"ל. (ד) הרב"ק ר' ישראל (*). בנו

הרב"ק ר' אברהם נפטר על פני אביו

בחיו. ובשעת מותו לא בכה מאומה וגם

ליוה לאשתו הרבנית לכל חכמה רק בשבת

השני אחר פטירתו ישב בסעודה שלישיית

פפוש ברוב שרעפיו ואח"כ ליוה לקרוא

לאשתו ויאמר לה הירעת איזה אורח היה

לנו בעת. הלא בנו ר' אברהם היה אללי

ויתמרמר לפני כי הושיבו אותו בין אנשים

גרים לו ואינו נעים לו היש זה שם והושבתי

אותו לווישין היימשע מענטשען. הר"ר

אברהם הניח חתניו בן הר"ר יעקב יחזק

קאפיל שהדפיס את הספר דברי אמת מוזקנו

מן הרב"ק מלובלין זללה"ה

(קנה) עוד בזה הרב הג"ל וו"ל בן

אדמו"ר הקדוש מלובלין

הר' לבי הירש זל"ל היה לדיק גדול ובשנת

סקל"א בא לעיר רימנוב והיה שולט אז

החלי רע ר"ל בעיר ההוא והרב"ק רבי

ר' הירש מרימנוב נפל ברשת מחלה זו.

והרופאים אמרו מוטב לאש לחיו. ואמר הר"ר

לבי הירש הג"ל הנה נגזר בשמים כי לבי

בן שפרינאל (כי שם אמו של הרבי ר'

הירש מרימנוב היה ג"כ שפרינאל) יפטר

מן העולם ושמי ג"כ לבי בן שפרינאל אני

מקבל עלי מיתה. ואני הנני מותן את נפשי

(* יד ידיו הרב הג' הישיב אבד"ק סראלק יחי' כתב לי שהיה"ל ר' ישראל בן אדמו"ר

הקדוש מלובלין זללה"ה היה סנדק שלו ובדרך אותו באריכות ימים ונתיקים

בירו בעזה"י. הבאסף ב"מ

(קנו) גם מהג"ר שפ"א בא אלל מרן הקדוש זללה"ה אשה אחת מעיר אלפין עם בנה הבחור ונתנה פסקא להרבי זללה"ה וביקשה אותו שיברך את בנה שיזמן לו ה' זיווג הגון ויברך אותו הרבי שיזמין לו ה' זיווג הגון ותאמר לו האשה איך וייל טיהן מיט דעם רבי אז שאמרה איך וייל אזוי איין שידוך וייל מיט דעם רבי ואמר לה מרן הקדוש שהוא יתחתן עמה וכן עשה וכתב התנאים . וכשבאה האשה לביתה . והספר לבעלה שבאחה בקשר החיתון עם החוזה הקדוש מלובלין ויפג לבו כי לא האמין לה . וכשבא הזמן החתונה לא ראה לנסוע באמרו כי אך משחק הוא . ואחרי רוב הפלרות של אשתו הוכרח לנסוע . ובעוד כבדת ארץ לבוא לובלינה אמר לאשתו שלא יסע העירה כי ירא לכל יהיה לבוא וגסעה האשה בעלמה העירה עם החתן . וישאל אותה החוזה איך בעלך ותאמר לו כי הוא בוש לנסוע העירה כחשבו כי הרבי זללה"ה התל בנו . ויאמר לה הרה"ק חלילה לי מעשות זאת לו מאכנת חוזק פין איין יוד בפרט כין אטרליכען יוד כי האיש יהוא היה איש פשוט . אבל היה ירא שמים . וישלח הרה"ק אחריו ויביאנו העירה ועשה החתונה והאברך חתן הרבי היה למרן וירא ה' אבל לא בעל מדריגה והיה לו בן קאפיל והמעשה מכורסם בעיר אלפין

(קנו) גם מהג"ר שפ"א בא אלל מרן הקדוש זללה"ה אשה אחת מעיר אלפין עם בנה הבחור ונתנה פסקא להרבי זללה"ה וביקשה אותו שיברך את בנה שיזמן לו ה' זיווג הגון ויברך אותו הרבי שיזמין לו ה' זיווג הגון ותאמר לו האשה איך וייל טיהן מיט דעם רבי אז שאמרה איך וייל אזוי איין שידוך וייל מיט דעם רבי ואמר לה מרן הקדוש שהוא יתחתן עמה וכן עשה וכתב התנאים . וכשבאה האשה לביתה . והספר לבעלה שבאחה בקשר החיתון עם החוזה הקדוש מלובלין ויפג לבו כי לא האמין לה . וכשבא הזמן החתונה לא ראה לנסוע באמרו כי אך משחק הוא . ואחרי רוב הפלרות של אשתו הוכרח לנסוע . ובעוד כבדת ארץ לבוא לובלינה אמר לאשתו שלא יסע העירה כי ירא לכל יהיה לבוא וגסעה האשה בעלמה העירה עם החתן . וישאל אותה החוזה איך בעלך ותאמר לו כי הוא בוש לנסוע העירה כחשבו כי הרבי זללה"ה התל בנו . ויאמר לה הרה"ק חלילה לי מעשות זאת לו מאכנת חוזק פין איין יוד בפרט כין אטרליכען יוד כי האיש יהוא היה איש פשוט . אבל היה ירא שמים . וישלח הרה"ק אחריו ויביאנו העירה ועשה החתונה והאברך חתן הרבי היה למרן וירא ה' אבל לא בעל מדריגה והיה לו בן קאפיל והמעשה מכורסם בעיר אלפין

(קס) עו"ד כתב רי הרב הג"ל וז"ל סיפר לי איש נאמן כי פ"א בא האיש יהוא מן הדרך והביא דג גדול להרה"ל ר' אביגדור האלברשטאם זל"ל אב"ד דפה דוקלא והרב הג"ל היה מוכן לנסוע לעיר בקחוסק וכבר נתן ערבון לבעל עגלה ובעת שהביא את הדג היה הרב יסן והקילה אותו הרבנית וסיפרה לו מן הדג שהביא האיש . ואמר לה עתה לא אסע עוד מפני ועיבדא ידענא שהרה"ק החוזה מלובלין זללה"ה . היה מוכן פ"א לנסוע על שבת לחוזה עיר וכאשר הביאו לו דג גדול על שבת לא נסע וכן אעשה גם אני והחליט את הערבון ביד העגלון ולא נסע

(קסא) עו"ד כתב רי שאלמו"ר הרה"ק מלובלין זללה"ה היה דרכו בקודש לאכול ארוחת הערב סגור ומסוגר בחדר מיוחד ואין איש עמו . והרה"ק מראפשיטץ באוהו לדעת מה עושה הרבי בעת האכילה . התחבא עלמז תחת הדלת והביט דרך חור המנגנו . והרגיש זאת הרה"ק זללה"ה . ויפתח את הדלת ויתחלחל מאד הרה"ק מראפשיטץ . ויאמר לו הרה"ק החוזה זללה"ה . בני דע כי יש לי אס זקנה (איין באבאטש) בעולם העליון ומתקנאים בה המלאכים באשר יש לה בן גדול כזה שהוא עושה ברכה נאה (ער מאכט אן שיינע ברכה) לכן אני ירא מאוד לאכול בפניהם

דכירים ואני מתחבא עלמי בעת האכילה .
 אה זעסטי אלינד גלאנלין זיאל אום די
 אויגין אויף מיר .

(קסב) **עו"ד כתב** הג"ל שמעתי מפי
 איש חסיד נהמן ששמע

מפ הרב ר' יעקב יצחק דיין דק"ק מאלד
 באוגרין ששמע זאת מבי הרה"ג ר'

עמנואל מפרשטדבורז כי הרה"ל ר' אברהם
 ברדכי מפינטשוב חותן הרה"ק ר' אייזיקל

מקאמרנא היה תלמיד החוזה מלובלין והיה
 טני גדול והיה לו שלש בנות שכבר הגיעו

זכרןן ולרש אין כל מאימה והוללהו אשתו
 לסבר את מרי שיחיו לכני רבו הקדוש ויסבר

נו ויאמר לו הרה"ק . שחט לעלתי ושם
 כעמוד ערה קראשניק ורוח יהללה יעמוד

לך בתיךים ההוא . הרה"א מרדכי שמע
 לדברי רבו הקדוש ויקח עמו ארנז עם

מלבושיו וסכרים וטו"ת שלו ויסע שמה
 יבני . הוצלו לבית הרבשניה ושכר לו חדר

מיוחד והבעל המלון בראות כי יש לו ארנז
 גם ספרים ומלבושים חשב כי הוא איש

עשיר ושהל חותו כפעם בכנס אס רולה
 לאכיל מהכל זה או זה והוא נענע לי

בראשו ונתן לו ויסב והנה בתורה כאשר
 עברו צדיעות אחדים ובעל המלון ראה

כי אינו עובד בשום מוסחר . רק יושב ולומד
 והחכמים שלו אינם שוים כבי המעות

שכבר מגיע לו אללו ויאמר לאשתו הנה
 ביום מחר אושיט לו חשבון ואם ישלם מה

טוב ואם לא אקח ממנו את החפלים
 ירשלהו מצתי . כה דיבר האיש עם

אשתו . גלילה ההוא נכנס אל הרה"א
 מרדכי איש אחד שהיה מלמד צדיה של בעל

המלון ואמר לו דבר סתם יש לי אליך
 ואם יבטיחנו כי לא יגלה לשום איש אספר

לפניו והבטיח לו ויספר לו האיש הג"ל
 כדברים האלה . הנה בעל האכסניא הלז

הוא עשיר גדול וזה כעשר שנים נסע לעיר
 פראגא עם שורים והרוויח שם עשרה

אלפים רוי"כ ובכחו לציתו לקח את המעות

וכניח בהשיפאלד של השלחן אשר עמד בחדר
 משכבו ובחפזו שכח והניח את המפתח

על השלחן . והנה כל לה הקילוה ורחיטי
 כי המכתח מונח על השלחן נשקה בי אש

החשק אל הכסף המונח בהתיבה ונקחתי
 את המכתח ובהחתי את התיבה ונקחתי

משם את כל המעות וטימנתי אותו בחגור .
 ביום כאשר ראה הצעה"ב כי המעות חגרו

עשה רעש גדול אבל עלי לא נתנו חשד
 כי הייתי נחשב צענייהם לאיש ישר והנה

אנכי נחמתי תבך על מעשי אבל ירחתי
 לגלות הדבר לבלי יבילע לי . רוח נגועם

יכעס בקרבי ולא יתן מנוח לנכשי וכמה
 כעיים גמתי דעתי יאמרתי יעבר עלי

מה ואגלה הת חוץ רבעה"ב ריזה אכן
 הבושה נוגעה אותי יילבש זממי יאזין לי

כי כמה פעמים גבר עלי המחשור עד מחוד
 ולא בה רובל אל כי גמשי בסימשך ימים

אחדים ולא רליתי לנגוע בכסף הזה עתה
 ברהוטי יזה כבודי אשר הכרת פניו תענה

בו כי הוא ירח שמים אמרתי אל לבי
 נגלות את הדבר לפניו ואני מוסר את המעות

לידו יכבודו יתן לצעה"ב את המעות
 ואת כבודו לא יחשיב כי יודע היטב שכבודו

לא היה אז פה ונתן לו את המעות והלך
 לו צבוקר כאשר רלה הצעה"ב ליכנס

אליו ולהושיט לו את החשבון . שלח הרה"ל
 את המשרת לקרוא לו וכאשר בא אליו אמר

לו יש לי דבר סתם לגלות לפניו אך מקודם
 ישבע לי כבודו לכל ישלח חותי מחומה מה

וממי . והתחיל לשאול אותו האם נגנב
 מכבודו פ"א חיוה סכום מעית ואמר

מתחלה לא . כי כבר שכח מעיות הזה .
 אח"כ נזכר ואמר הן ואז מוסר לו את

המעות ואח"כ שאל אותו הצעה"ב מה
 מעשהו פה ואמר לו הרה"ל גם אנכי איני

יודע מה אני עושה כה רק הרבי מלובלין
 שלח אותי הנה וסיפר לו כי יש לו שלש

בנות שהגיע עתן עת דודים ואין לו
 במה להשיאן ושלח אותו רבו הג"ל לעיר

לחיש חלקים. כאשר הביא ר' שמעון את הבקבוק והעמידו על השלחן. כליל ש"ק לקח הרבי זללה"ה את הבקבוק והביט בו ואמר הנס אמנם הוא כבר אך אין לו חן של יין ולא רגל לקדש עליו. אח"כ לקחו החסידים את הבקבוק ופתחו אותו וראו כי הוא מי דבש לבן (ווייסער מעטה) כי המשרת טעה ותחת שיהיה לו ליקח את הבקבוק יין לקח הבקבוק עם המי דבש. אחר שבת נכנס ר' שמעון אליו ויעמוד לפני הרבי ויאמר לו הרה"ק מה מפך ויטן ר' שמעון חפלי לדעת מה אני (איך וויל וויססען וואס איך בין) ויאמר לו הרה"ק אנכי אגיד לך אתה למדן וירא ה'. ויאמר לו ר' שמעון אני רוצה לראות (איך וויל זעהין) ואיך אראה זאת. אם תלד אחותי הרבנית בן מאת הרבי והרי מז"ל אמרו רוב בנים הולכין אחר אחי האם וכאשר אראה את בן אחותי איך יהיה תהלוכתו ודרכו אז אדע מה אני. ויאמר לו הרה"ק שיטע עם אחותו אל הרה"ק מקאזניץ וכן עשו ונסעו לקאזניץ ואמר המגיד לה עלה שוליד בן והוא כי כליל ש"ק בעת התפלל כאשר יתחיל בעלה הרה"ק את הקאפיטיל מומור שיר ליום השבת תיגש אליו בלאט ותחזיק בטליתו ויסוב את פניו לראות מי הוא העושה כן ותאמר לו אני רוצה להוליד ממך בן. ואז תפקד בזש"ק וכן עשתה ובשנה ההוא נפקדה וילדה בן וכיבד הרה"ק מלובלין את המגיד מקאזניץ עם סנדק ובא המגיד ללובלין על הב"מ בעת המילה אמר החוזה זללה"ה להמגיד זל"ל אין אני רואה אריכת ימים על הילד הזה. ואמר לו המגיד וואס גייסט דאס אייך אכן בשעת מדוה חדוה וכן היה כי הילד לא האריך ימים ונפטר בשנים מועטות: (קסד) גמ בתב רי הנ"ל וז"ל איש אחד סיפר אשר אביו היה מחסידי הרה"ק ר' מענדלי מרומנוב והחווה הקדוש מלובלין פ"א היה אלל הר"ר מענדלי

זה באמרו לו כי רוח והללה יעמוד לי במקום הזה. אז הבין הצעה"ב כונת הרבי זללה"ה ושאל אותו כמה מעות נלך לו עבור הג' בנות ועסה לו הרה"ל חשבון וגמ' לו הצעה"ב כל המעות. ואח"כ שב הרה"ל ללובלין ובבואו לפני המלך הרבי זללה"ה אמר לו אבל הלא כבר השגת את המעות הנדרש לך. ואמר לו הרבי כי כת התשובה של אותו המלמד לא היה מניח אותו לישון:

(קסג) עוד מהרב הנ"ל כאשר נתאלמן הרה"ק החוזה מלובלין

זללה"ה עשה שאלת תלוס כי רצונו ליקח בת ח"ת ומי הוא ח"ת האמיתי ועמו לו מן השמים כי ח"ת האמיתי הוא הג"מ מאיר אבד"ק מאסט רבתי. והר"ר מאיר הנ"ל היה חותן של הרה"ל ר' ליב מירילים מלובוב ואמר הרה"ק לתלמידיו הקדושים מוהר"ג מראפשיץ ומו"ה שמעון דייטש שיטעו לק"ק בראדי וילכו אל הרבני הנגיד מו"ה שמעון שחלן. בהגה"ל ר' מאיר אבד"ק מאסט הנ"ל והר"ר שמעון הנ"ל היה מגדל בביתו את אחיותיו בנות הג"מ מאיר שלא היה עוד בחיים וכשיכנסו לבית המבשלות ומלאו שם שלש בתולות (בנות הג"מ מאיר) והבתולה אשר תעמוד באמצע אותה הוכיח ה' לו לאשה וידברו על לב ר' שמעון שיתחתן עמה עם הלובלין. ויעשו כן התלמידים ויטעו לבראדי וכן היה כמו שאמר להם הרה"ק ועשו ההתקשרות ואח"כ נשא אותה הרה"ק זללה"ה לאשה. וכאשר עברה שנה אחרי חתונתם השתוקקה אותה הלדיקת להוליד בן מאותו לדיק. ותכך ותחתן לפניו שיתפלל עבורה. ויאמר לה הנה אנכי כבר יש לי בנים וא"כ הוי בחינת נוקבא. ולא אוכל להתפלל על זה. יצאעה לבראדי לאחיה ר' שמעון ותבקש מאתו ללכוע לובלינה לרבר על לב בעלה הרה"ק חידות זה ויסע ר' שמעון לובלינה וילקח יצאו בקבוק יין טוב להביא תשורה

והנה היה לו בציטו מעות שלישיה איזה מאות אדומים וירא מאד להשאיר אותם בציטו ולקחם עמו וזא ללובלין בעש"ק בפניא דמעלי שבתא . והלך למרחץ והניח את המעות בחמתחת החפלים שלו ואת המפתח של האמתחה הניח בלחטו והלך להתפלל בבהכ"ל שהתפלל בו החוזה מלובלין זללה"ה . ולא התודה עלמו מתחלה להחזרה כי ראה לתבות מתחלה על קנקנו ולראות אם ימצא הדרך הזה חן בעיניו . ואז כאשר יישר הדרך הזה בעיניו יתוודע אליו ועמד עליו להתפלל אחורי התנור כאיש פשוט . כאשר הגיע לתפלת נשמת פזאוס נפל בדעתו כי אין לו המפתח בלחטו והתחיל למשמש בצגדיו ולחפש בכל כיסי צגדיו עד שמצאו . ופי"ז נחלבל במחשבתו ולא כיון כראוי בתפלת נשמת במלש"ק נכנס אל החוזה מלובלין זללה"ה ויאמר אליו החוזה שינא'וער רב (כי חז היה חבד"ק שינא'ווא) היה חיפוא הייתם בעת תפלת נשמת הלא חפשתי אתכם בכל ההיכלות ולא מצאתי אתכם :

(קסו) עו"ד כתב די שפ"א היה אלל החוזה זללה"ה
הרה"ק רב שר שלום מצעלזא בילדותו וזאת אשה אהת לפני הרה"ק זללה"ה היות כי בעלה נסע זה ימים כבירים לרגלי מסחרו ומחז לא נשתע ממנו מחזתה והגביה החיזה את הבתי ידים (הארציל) והביט על היד ואמר לה בעלך הוא כעת בעיר פלגות ושלוס לו אל תיראי ואמ' הרה"ק מצע"א אליו יכי כריך הרבי להביט על הידים ובלא הסתכלות על הידים לא ידע ולא יראה רביני את הכל ואמר לו החוזה כתב ועל ידי עבדיך הנביאים כ"ז לאמור כלומר על הידים של הנביאים כתוב מה שיאמר ויענה להאנשים הבאים אליו לשאלות חת ענתו

(קסח) עו"ד כתב לי הרב הג"ל חו"ל
כתיב בספר סיפורים חדשים חיש

מענדלי ונגנבו ממנו התפילין שלו וכנס אל הרבי והתאונן לפניו ע"ז ואמר לו הר"ר מענדלי לך אל הסופר החסד המפורסם ר' פישל מהאניק . ואמור לו בשמי שיכתוב למענך תפילין ואנכי אתן לו שכרו . כאשר הביא הסופר את הפרשיות לקח הר"ר מענדלי הפרשיות והניחם בעלמו בתוך הבתים . ובחשך הזמן נסע האיש ההוא להחזרה מלובלין . וכאשר ראה החוזה את התפילין שלו אמר לו של מי הם התפילין . ואמר לו של הסופר ר' פישל ויאמר לו החוזה מן הסופר הג"ל לא היה לריך להיות קדושה ורורה כז על הס . ואז סיפר לו החיז שהר"ר מענדלי הניחם בתוך הבתים . ואמר לו החוזה א"כ היכוא הגדל כי ש' הר"ר מענדלי הם

(קסח) עו"ד סיפר האיש הג"ל להרב הג"ל כי פ"א נסע אביו ללובלין על חג הפסח ולקח עמו חטים שני' לתת מתנה להרבי זללה"ה ובעברו דרך כפר רחב ביקש מינו חיש אחד מתושבי הכפר ליקח גם ממנו מעט מלה שמורה לריציל מיתה להרבי זללה"ה ולקח עמו וכאשר הביא שני האמתחות עם המלה שמירה שלו ושל החיש הג"ל להרבי זללה"ה יאמר הרבי להאיש הג"ל . שלך יהיה על כסה ושל האיש הכפרי יהיה על שבוטות האש הג"ל שחר הדבר בלבו וכאשר חזר לביטו ועבר דרך הכפר ההוא סיפר לו החיש הכפרי כי שגגה יאלה מוכניו כי מן החטים הללו אכלו עכברים ונחמנו וחו נוכח החיש לדעת כי דבר ה' בכי של ארתי לדיק אמת :

(קסו) עו"ד כתב ארי יד"ג הג"ל הגה"ק
ר' משה טייטלבוים היה מתנגד גדול על דרכי החסידות ועל תלמידי הבעש"ט אכן ברבות המים האיר ה' את עיניו וירשבי חש החשק נשקו בקרבו לנסוע אל החוזה מלובלין . ולקח עמו את חתני בעל חריה דבי עילאי

החשמונאים (כן שמעתי הגם של"ע מש"ס דקדושין) וכמעט שהי' קרוב מאוד בדעתו לעלות לדוכן אך לא היה יכול לעשות כן כי אביו לא היה מוחזק בכח. ובהיות כי שמעו של הרה"ק מלובלין היה הולך למרחוק לנביא וחזרה אחיתי והיה ברור אללו כי הוא יעיידיהו בקרן אורה ויברר לו האמת ע"כ שם לדרך פעמיו ויסע לובלינה ויהי כאשר אך דרך על מפתן ביתו של הרה"ק רן הרה"ק כגדו ויאמר לו יש לכבודו טעות. כבודו הוא רק מצית דינו של החשמונאים ולא ממשפחתם ומש"כ לעיל אות קנ"ה שנקרא נכדו בשמו הק' בחייו אל יפלא כי כן הי' דרכו בקודש לקרות את נכדיו בחייו על שמו רק שהוסיף להם עוד איזה שם כמו שם יעקב ילחק קאפיל. עכ"ל יד"ג הרה"ג המפורסם מ' אברהם בנ"ל אמינאגא ש"יט"א מדוקל"א

(קטמ) בספר פולדות אדם דף ע"ט לשבת שובה. בשם מרן

הקדוש זלה"ה מלובלין פעם אחת היה הרבי זלה"ה מלפני מאוד שהגולה שלימה יהיה באה השנה ולא עלתה ואחר להרה"ק היהודי זל"ל שאנשים הפשוטים כבר עשו תשובה גמורה. ומלידס היה יכול להיות הגולה אך עיקר העיכוב היה מאנשי מעלות כי קשה להם לבוא לידי שפלות מחמת המעלות שיש בהם ואי יפשי להם לבוא לידי תשובה גמורה עכ"ל

(קע) ב' צם' לשון הסידים שמעתי שפ"א שמע חסיד א' מהרבי מלובלין

זל"ל שא' צה"ל ד' מוריש ומעשיר ברגע אחד ואמר לו אותו החסיד שאינו מבין זאת בשכלו. אם הוא איש עשיר מאלף אלפי אלפים דנרי זהב ונכסים הרבה

וברגע א' כל הונו יאבד. והשיב לו הרה"ק תיטב לדרךך ויאתה תראה ותבין את אשר לפניך ויהי כי נסע אותו החסיד לביתו ויבא מלש הדרך הי' דר כומר אחד אשר הי' ממכריו ומדי עוברו דרך שם הי' מתגבר עליו

איש אחד היה צעיר ריבאטיטז כומר עם שוורים ודרכו היה תמיד ליסע ללובלין עם שוורים על היריד והאיש הנ"ל היה איש פשוט אך בכל פעם שהיה בלובלין היה דרכו אגב אורחא להיות אלל הרה"ק זלה"ה לקבל ברכתו הקדושה. פעם אחת נתיישב בדעתו למה לו לבנות זמן בלובלין לבקש לו איש שיכתוב לו פיתקן הלא הרב דפה ידיו רב לו ליישך בשבת סופר אבקש מאתו שיכתוב לי את הפיתקא קודם הנסיעה. ויעש כן והלך אל הרב האב"ד דשם הוא הגה"ק מוהרל"א מדינוב שהיה צעת ההוא רב דשם וביקש מאתו שיכתוב לו קוויטל ללובלין והרה"ק כתב לו לפי תומו וכשבא האיש לפני הרה"ק מלובלין והקריב לכניו הפיתקא ויהי נקראו איש האלקים שמים שלש דלתות השתומם מאד ונענע בראשו ואמר להאיש הגד נא לי מי כתב לך כיתקא זו. הלא יכה הוא מאד מאד והאיש ההוא חשב שהוא מתכלל על יופי הכתב והלשון והשיב לו שהרב דקהלתו כתב זה והוא סופר מהיר. ויען הרה"ק מה מאוד נכסכה וגם כלתה נפשי לראות את בני הרב דקהלתו ויאמר לו האיש אם כן איפוא זאת תעשה. כאשר אבוא לביהי אומר להרב כי רבינו הקדוש הפך לראותו ויאמר לו הרה"ק בן תעשה כאשר דברת והאיש ההוא קיים את הבטחתו. וכשבא לביתו סיפר להרב את דברי הרה"ק זלה"ה מלובלין כי רבונו לראותו פא"פ. ויאמר לו הרה"ק דנ"א גם אנכי חפנתי מאוד לבקר את איש אלקים קדוש הזה בסיכלי ולחזות צנועם פני קדשו והנה הרל"א היה תלמוד הרה"ק רמ"מ מרימנוב זל"ל. והוא היה מקפיד על תלמודיו אם נסע איזה מהם לאיזה לדיק אחר. אך מחמת ששמע דברי הרה"ק מלובלין וגם הוא צעמנו היה משתוקק מאוד מיכבד להיות אללו יען כי תמיד היה משוטט במחשבתו ורוח קדשו שהוא כהן ממשפחה

גפראות הרבי

הצ"ד מלד כיבוד אב. ובנו הרד"ל ענן שמוכרח לשמוע דברי רבי. וילא זקינו ר' ליבוס זכאי דדין ונתקבל הג' ברית הברכה. ונפטר בן מ"ב שנים כמבואר בס' נפלאות היהודי דל"ג מזה

וזה מה שכתב אלי יד"ג הרב הגאון המובהק נ"י פ"ה סופה"ר החסיד המפורסם כק"ש מ' לבי יחזקאל שליט"א אבד"ק פלונסק והגליל:

בשם ה' ובעזרתי יום ה' צ"ב ל"א למצ"י תרע"א פלונסק:

שרום תנינא לכבוד ידי"ג התורני הייפולג וו"ח יר"א וכו' מ' משה מנחם נ"י יואלדען

(קעב) **קבלרתי** הקונטרסים ייפפרו נה"ר גם מכתבו אצל לא יכולתי

למלאות מבוקשו כי בין כה נקראתי לבוא לווארשא לעשות טובה ולהשתדל אלל שר גדול א' ממכירי דדבר הגזירה שילאה על לימוד תוה"ק בחדרים אשר נוגע לכלל המדינה ומשכ"ר. וישבתי שם ימים אחדים. ותלי"ש הישועה קרובה לבוא. ובצו"א על ש"ק פ' אח"ק לביתי שוב הייתי מוכרח צ"ס א' אמור ליסע לעיר קאריב ליבש שם דין תורה צטבק גדיל צלוותא חדא עס עוד רבנים. ועתה נקבלו וצאו יחדו טרדות שונות מסביב לכן גם עתה אבוא בקלרה **למ"ש** בספרו אות ע"ד. נ"ב עיין בירושלמי ברכות פ"ד. ומה שנתקשה המהר"ש יפה שם דהרי עס ברכה ולמלשינים כל הברכות י"ט אינון. אכן איתא במדרש רבה פ' קרח וקה טוב ונשלמה פרים שפתינו אמרו ישראל רבש"ע בזמן שהבהמ"ק קיים היינו מקריבים קרבן והיה נתכפר ועכשיו אינו צדינו אלא תפילה טו"ב בגמטרי' י"ז. ופרך תפילה י"ט אינו ומשום הוליא משם ברכה המינים דביבנה תיקנהו ואלא למח דוד שתיקנהו אמרו ע"ש. וביותר ציור איתא בתנחומא פ' קרח דאח למח דוד תיקנו לאחר זמן הרבה

עליו הילה"ר והקליפה ר"ל להמיר דתו ח"ו. זנכנס להכומר ואמר לו שרולה להמיר דת. והנה הכומר הזה שה' מכיר אותו מאז ומקדם שהוא אינו בצחינה זו להמיר דת אמר לו ששקר אומר ורק בשחוק כוונתו והשיב לו אותו האיש שאין בדעתו לשום שחוק רק באמת וא' לו הכומר בזאת חבטן נפשך אם לא לשחוק כוונתך תכתוב לי במתנה כל רכושך וכל אשר לך הכל כאשר לכל תכתוב על שמי. ומתנת שרתחזקה אללו הקליפה ר"ל כתב להכומר כל רכוסו והונו בכתב מתנה היותר מועיל ויהי תיכף ומיד לאחר שנתן להכומר הכ' מתנה אז היתה רוח אחרת אתו ונתחרט בחרטה גיורה ומה ראה על ככה לעשות כן לעלות על מחשבתו כזאת. וברח תיכף מבית הכומר. והכתב מתנה נשאר ביד הכומר. כי כדאי ה' לו לאבד כל הונו ולא לאבד ח"ו נפשו ונשמתו. וחזר תיכף להרבי מלובלין. כי הרגיש בנפשו שע"י שהרהר אחר רבו צפ"ה מורים ומעשיר באה עליו הלה הזאת. וסיפר לה"ק את כל המאורע והשיבו עתה חבין ד' מורים ברגע א'. כי כרגע נשארתו בחוסר כל. עתה תיסע לביחק והשי"ת יעזור לך ברגע א'. ויהי ערס צואו לביתו ירדה אש על בית הכומר ונשרף כל אשר לו וגם הכתב מתנה הג"ל נשרף. ותורה העש רות למקומה ונתקיים בו דברי הרבי זי"ע:

(קעא) **ב'** הרב הגאון החסיד פ"ה וכו' כקש"מ לבי יחזקאל שליט"א אבד"ק פלונסק בס' לבי לדיק דף ל' כי זקינו הרה"ג ר' טעצלי ושאר גדולי עיר פיעטרקוב ראו אשר זקינו הגה"ק ר' ליבוס ר' טעצלים משם יקבל עליו משרת הרבנות משם קודם שנתקבל הברית אברהם זל"ל לאב"ד שמה. ושאל ז' הר"ל ר' טעצלים את הרבי מלובלין זי"ע ואמר לו שהרבנות מפיעטרקוב אינו לאריכת ימים והזמין הרר"ט את בנו לד"ה וטען לפני

האיש האלקים מה הי' התכלית מדרכם ומהמקומות שכבר עזרו והלכו. הלא מד מלשי גבר ולא למגן הלכו בכל אותן המקומות אח"כ פרד מהרבי וגסעו לדרכם. ובדרך סיכר הר"ד להנאסעים אתו מהריכות החתן. וא' העגלון. ומה בכך. הלא החתן חוגר ברגלו. כעס עליו הר"ד וא'. הלא הלכתי עמו כמה מילין ולא ראייתו חוגר. וגסת"ע מילתא כי בזים א' באותה השעה שהי' בבית הרבי הלכו ארחתו ופרמי ב' עניים מלובלין ובאו לבית הר' אלעזר ליפשיץ לפיעטרוקוב שאגס מאין השיבו מלובלין. שאלם הידעם את הרב ראש הצול השיבוהו אותו הכל יודעים. ובנו. השיבו. הוא יותר חריף אבל הוא חוגר ברגלו. כשבאו הר"ד ואנשי לביתו עם התנאים קלף עליו הלא החתן הוא חוגר. הם כשהשיבוהו לא ענה העגלון גם אני אמרתי לרם כך. ובמהרה שלח התנאים בחזרה. ונתקשר עם בתי זאת עם הה"ג מ' משולם הורוויץ מזרחא אח"ז נודע שהחתן לא הי' חוגר כלל משולם ונתקיימו דברי הה"ק מלובלין שראה שלא עשה ר"ד בלובלין מאומה. כי השידוך נהרם וגלמח אח"כ אשר הר"ר דודל נעשה מהלמדי הרבי מלובלין וכנראה סוף מעשה שכל נסיעתו הי' להתחבר אל הה"ק ז"ל. וזאת תיקן עם נסיעתו ללובלין ע"ש. וכ"כ לי הרה"ג מהכרמל ש' גוכא דעובדא

(קעד) ב' בס' דברי ישראל ח"א דף ט"ז. ולא אמר אדם לחזירו לר' לי המקום שאלין בירושלים. (אבות פ"ה). פי' הדבר שמעתי מפ' החסיד הישי' ר' משולם מפלוגסק ז"ל. פ"א הלכו ללובלין הוא ואח"ז הקדוש ז"ל. ודוד זקני החסיד הישי' י' בער ז"ל. פתאום בא עליהם מטר שוטף הם הלכו והמטר שוטף עליהם והיגר להם מאוד. בתוך כך קפץ החסיד ר' בער ז"ל לפניהם על הדרך ומרקד לפניהם ומשמח ואמר. ולא אמר אדם לר' לי המקום בזכרו השתחה. שאלין בירושלים. והנה אנחנו

הרבה ועיין בתוספתא ברכות פ"ד דמשמע שם דאם למח דוד היה נכלל בצונה ירושלים ע"ש ועד"ז ראייתו בס' מאיר עיני חכמים מער' א' אות ג' שיתרחץ את הפייטין בקרובץ לפורים ועיין בס' עצי' המנהגים פ"א אות תפ"ג בשם ס' זרע קדש בשם הגה"ק הרבי מלובלין זי"ע בזה:

(קעג) ל"ב"ש באת ע"ז נ"ב. בס' תולדות גאוני הגר דף ה' הובא כי הרב הגביר הלדיק וגדול בהורה מו"ה אלעזר ליפשיץ ז"ל מק' פיעטרוקוב ר"ה להשקדך עבור בתי עם העילוי הב' יוסף בן הגאון רשכבה"ג ראש הצול מו"ה עזריאל הורוויץ אבד"ק ליובלין. ושלח לשם את המופלג ר' דודל מכיעטרוקוב עם עגלה מיוחדת לובלינה ונתן לו כח הרשאה לעשות השידוך ובה שמה ופלוכל עם הג' מלובלין. וביקש רשות לנסות את בנו הנעלה ולא צדיתו. ונדברו שילכו לבקר הסיווך ובדרך הלכים בטיול יפלטו ויבחנו. וזה עשה ב' ימים. ואז הוליא הכהר"ש ובהבו תנאים. ואמר הגאון מלובלין. הן היום יום חגיגי. וקשה לנסוע מאין לביחכם לרן תשבתו אללי וגאות לזה הר"ר דודל. ובליל ש"ק בקשו שירשה לו לילך ולראות את הרבי הקדו' מלובלין ז"ל. אבל הרה"ג. שהי' מהנגד על הרבי. גלא נהנו לילך. וביום א' טרם נסעו הלך אל הרבי ושאלו הרבי. מה עשיתם כאן בלובלין. ואחרי שלא השיבו מאומה. חזר הרבי ואמר יש כשנוסעים לחיזה מקום אם לא עשה מה שר"ה. ע"כ שבא לחיזו דבר אחר הר"ר דודל תמה בלבו על דברי הרבי והשב במחשבתו. הלא עשיתי מה שר"ה לעשות כאן. והרבי הק' סיים ואמר. וכן מבוחר בפסוק (שמואל א' ט"ו) אולי יגיד לנו את דרכנו אשר הלכנו עליה ללכאור' הול"ל את דרכנו אשר נלך. כי מה גפ"מ בדרך אשר כבר הלכו הלא הם רצו לדעת איך לבקש את האמונות הלאה. אכן הפי' כיון שהלכו כבר בדרכים שונים ולא מצאו האמונות שחפשו. א"כ יגיד להם

באחד הזויות ולא ראו אהי וראיתי
שהרה"ק הלך בצית הגה והלום ופתאים גגש
אלי ויאמר. הידעת מדוע זיתי להוליה כל
איש מעלי. הן בהיות המקדש על מזונו
כאשר ראה איש ישראל לדעת מה לעשות
שאל במשגט האורים והתורים והם הגידו
לו אם ילך או יחדול כי על האו"ה הי'
מאיר השם הוי"ה ז"ה. והיום שבשו"ה
אין לנו אורים ותומים נוכל לראות בהתורה
כל מה שאנו רוצים לרהות ולדעת. כי יש
ששים רבוא אותיות לחורה וכל לרובי
הו"ה. והנה באמצע הפראווין כבר כלם
הלימוד שלמדתי מקודם ולא הי' מאיר לי
עוד שם הוי' ולא ידעתי עוד מה להגיד
ואיך ליעץ את האנשים הבאים ה"ל לכן
זיתי לבוא כל איש מבלי למען אוכל
ללמוד ולהשיג טוב ההארה אכן נתישנתי
בדעתי הן יחי' טרחא לזכורא ויש אנשים
שצריכים לנסוע לביתם ולא יוכלו להתמקמה
ובכן עלתה בדעתי ללמוד פרק איזהו מקומן
כדי שיהי' לי תורה להאיר עיני ולא אשכח
את הליבור עכ"ל

(קעה) ב' בס' ויעש אברהם דף הי' מהה"ג
מ' אברהם זכרון שו"ב מלונדון
ז"ל קבלה הפולין מהרה"ל הגאון הרב ד'
איש אלקי הרבי מלובלין זלה"ה שאמר זמן
רב קודם פטירתו שכל אדם שהיה אללו
והוא היה מניח ידו על ראשו לזכרו.
במות יהיה זה האדם שלא ימות עד שיעשה
תשובה שלימה עכ"פ לפני מותו. ואני
המחבר זכיתי להיות אללו בלובלין כשהייתי
נער קטן ואני זוכר אותו שהיה ז"ל היה
מניח ידו הקדושה על ראשי הרבה פעמים
ולכן אני מקוה לאל שיתקיים הבטחתו הנו'
ג"כ עלי אמן והמן

(קעה) ב' בס' דרך יצחק בקונט' תולדות
רבינו יחזקאל שער ז' - כי בהה"ק
ר' יחזקאל אבד"ק קארלסבורג נסע על
ר"ה דשנת תקס"ה אל הרבי מלובלין זי"ע.
ושם מלא את הגה"ל מ' שמעון אדערבערג
וכו'

אנחנו מלין בלובלין אלל הרבי. ע"כ:
(קעה) ויש דף כ'. כשר בתורים פסול
בבני יונה. כשר בבני יונה
פסול בתורים תחילת הליבוז בזה ובזה פסול
(חולין כ"ב). שמעתי בשם אה"ז ז"ל (הוא
הרה"ק ר' יחזקאל מקאזמיר יליד פלונסק)
שאמר. חסיד אחד שאל להרבי מלובלין ז"ל.
עד כמה השיעור להיות יונגערמאן השיב
לו עד שנעשה מנהיג ורבי. וא' אה"ז שהיה
משנה מפורשת כשר בתורים וכו' אלל
או תורים או בני יונה הינו או יונגערמאן
או מנהיג. תחילת הליבוז היינו שיינער
יוד לא וד"ל

(קעה) ב' בס' מקור חיים פ"א שאל הרב
הגאון מ' שמואל אהרן ז"ל ראב"ן
אבד"ק קארטשין. ממקורביו של הגה"ק
ר"ה אבד"ק לאנו ז"ל בע"ס דברי חיים את
הגה"ק מלאנו ילמדנו רבנו מה הי' יכול
להיות עבודתו של הרבי מלובלין יותר
מעבודת רבנו הלא אלל רבנו אנו רואין
תורה ועבודה וגמ"ח מה שאין בכל אנשים
כמונו יכולים להשיג ומה היה יכולר להיות
יותר אלל הרבי מלובלין? והשיב לו. דע
לך כי אם ראית את הרבי מלובלין בעת
גגש אל עבודה ושמעת ממנו רק ברכה
אחת. כי אז היית רוקק על כל עבודתי
ע"ש

(קעה) עו"ש סיפר הרה"ק מלאנו זי"ע
תמיד. כי קודם שנעשה בן"ג
שנה הי' בלובלין אלל החוזה ואמר לו החוזה
הק' ז"ל. יודלי [כי כן היה דרכו לקרוא
לכל בחור שהוטב בעיניו בשם יודלי] אני
בהנה מאוד שאני רואה אותך כי אתה
תהי' מנהיג הדור. וסיפר כי כאשר שמע
מה שאמר לו החוזה שיהי' מנהיג הדור אז
נהעוררה בו התשוקה לדעת מה לריך לעשות
להיות למנהיג הדור והנה ראיתי שהחוזה
באמצע הפראווין שהי' אללו המון עם
רב. ופתאום אמר הוליו כל איש מעלי וילא
כל האנשים מן הבית. ואנכי התחבאתי

מאוד. ונתן חוש מהר מעט טהעט צכף להחם נגד הגר הדלוק הנקרא יוס כפור ליכט ונטף מן הכף טפות טהעט אל פי הילד להחיות נפשו. ויסב יחזקאל את פניו אל הקיר והתפלל אל ה' וכו' ופנים חדשות באו לכאן עין צעין נראה חסדי ד' ותדר שנתו כל הלילה והחיס חמין ליתן להילד. וכאשר בקע השחר אורו ארוכותו למת וזרת לו השמש לרקע ומרפא צכפוי. וכאשר שב הילד לחיותו נסע עוד הפעם להלדיק מלובלין להקריב לפניו תודתו על העבר. וציקש ממנו ג"כ על העתיד שיפחח לו שיערי תשובה. כי הלא דבר היא כי קרה אותו כאלה לקיים מלות פקוח נפש שדומה שבת ויוה"כ. והשיב לו כי הילד הקטן יהי' אור גדול וזקן מופלג ומורה הנראה בישראל וזה נתקדשה דעתו וכן הוה ע"ש

(קפ) ב' ש"צ הרה"ג יכו' ר"א אשינגא סג"ל ש' מדוקלא בא' ממכתביו. כי איש אי' שאל את הרה"ק מ' יחזקאל משינאווי זי"ע אם הרה"ק מ' יוסף הכהן ש' מרימנוב (בנו של הרה"ק רבי ר' הירש מרימנוב) הוא באמת רבי. ויאמר לו הרר"י הגה צימי החוזה מלובלין זי"ע הי' רינדאר אי' שהי' עני גדול והי' נוסע תמיד להרה"ק הנ"ל. וכאשר הגיע מועד שילוס הר"טעט ולא הי' לו נסע להרבי מלובלין ותפלתו הועילה לו תמיד שהשי"ת הזמין לו משות לשלם. ובכפר הקרוב אליו הי' מתגורר ג"כ רינדאר אי' עני ולא הי' לו לשלם הר"טעט צמועדו. ופיתה אשת הרינדאר הראשון לאשת הרינדאר השני לנסוע ג"כ להרבי מלובלין ותאללהו אשתו לנסוע שמה כבואו לובלינה. שאל תיקף אי' מקום משכן הרבי. ויאמרו לו כי הרבי נסע מציתו ותשצ צלבו צטח הוא שקר. יען כי מסתמא רבי אינו נוסע מציתו צטום פעם. והלך אל בית הרבי וגם שם אמרו לו כי הרבי אינו צציתו ועכ"ז פג לבו מלהאמין. ויאמר צלבו אנכי אלך אל בית המדרש

זכו' ויען אותו שילך על יוה"כ אל המגיד מקאזניץ ורצנו יחזקאל ציקש רשום ע"ז מהלדן מלובלין ועכצ על ידו. ויאלהו שישוב וילך אל ציתו על יוה"כ. וכאשר שמע זאת מהר"ש הנ"ל אמר לו שילך וישוב אל הרבי מלובלין ויאמר לו צציתו שהוא מסכים שילך על יוה"כ לקאזניץ וכן עשה. והלדיק מלובלין אי' לו עוד הכעס כי אינו מסכים צצים אופן. וגוזר עליו שישוב לציתו על יוה"כ. וכאשר שמע זאת הנ"ל ר"ש אי' מן הסתם זעהט דער רבי וואס איך זעה נישט. ורצינו טעה כאשר לזה אותו איש אלקים ושב לציתו. ויהי צבואו צעויה"כ לציתו מלא את בני יחידו הילד צללאל [הוא הגאון המחבר ס' דרך יבחר הג"ל] חולה והי' צצכנה גדולה עד מאוד. שהגיע ר"ל עד שיערי מות צכל רגע ורגע החולי גוברת. והרופאים שפטו כי אין תקוה. ולעה ערב שהגיע הזמן לילך לצעהכ"ס. דרש מאת אשתו אם הילד שתשאר צצית לשרת את הילד ותתן לו כפעם צפעם מעט טהעט כאשר לזה הרופא ולא חלך כלל לצעהכ"ס. והצטיחה אותו על כך. ורצינו הלך לצעהכ"ס לשפוף שיחו לפני ה'. אולם זוגתו מרוב לרקתה ואימת קדושת היום. חמדה נפשה ג"כ ללכת לצעהכ"ס. ושכרה אשה אחת שתשאר פל משמרתה אלל הילד והלכה לצעהכ"ס והאשה ההיא התילה בצצרתה ולא עשתה כאשר אמרה. כי גם היא הלכה לצעהכ"ס וישבה מן הלד צעזרת נשים. כי אמרה צלבה שאחר התפלה תקדים היא ללאת. ולשוב אל הילד ולא יודע הדבר לשום אדם. אצל לב יודע מרת נפשו ותפעם רוחו של ר"י צהיותו צצעהכ"ס ומיד אחר תפלת ש"ע שב לציתו והנה חושך וערפל צצבוהו צרלותו כי אין שם איש ואין משען ומשענה אלל הילד. והלך אל המטה אשר הילד שוכב עליו וראהו כפעש צינו וצין המות. והרגיש בו כי עוד יעלה נשימה רפה וחלישה

כי הוא הגואל האחרון שהוא צחי' מלכות.
כדאיתא בזה"ק (משפטים ק"ד ע"ב) ואודה
אתה ודאי מרישא ועד סיפא יע"ש באריכות.
ולכן יש ללמוד משם. ובשם כת' כי
כסתה פניה עוד קודם שזא יהודה ודוק
היטב - והנה כאן בפלונסק המנהג מימי
קדם שהחזקו בעלמיו איננו הולך עם השושבין
לכסות את הכלה בצעיף כדעה הרה"ק
מלובלין זי"ע.

(קפב) הנה הרב ר' משה ז"ל מסטעניץ
זא לפני הרה"ק מלובלין
זללה"ה לנחמו אחר פטירת אשתו הראשונה
ע"ה. ושמע התנאלות החזריא קדישא תלמידי
רבינו הקדוש הנ"ל. שלא רלה לקבל מהם
התנחומין. ובצואם לפניו נענע בראשו
ואמרו רז"ל כיון שנענע בראשו אין רשאים
עוד לישב אללו ואמר הוא להם שצערותו
ית' הוא יפעול אללו. וכנס לפניו ושאלו
מה זה שלא רלה כ"ק לקבל תנחומין.
ואמר לו הה"ק איך יוכל להתנחם הלא
איתא בגמרא (בנהדרין כ"ב.) שהיא כאלו
נחרצ ביהמ"ק בימיו ואמר לפניו הרב
ר' משה ז"ל הנ"ל. הנה שמעתי מכבוד
קדושתו הפירוש של הגמרא (ירושלמי ריש
יומא) כל שלא נכנה ביהמ"ק בימיו כאלו
נחרצ בימיו. ולכאור' מה כוונת רבותיו
ז"ל בצצריהם הק' אלו אמנם כוונתם בזה
להודיענו שכמו בעת החורבן היה המחקק
במה שספק חמתו על עינים ואזנים.
היא צמי שלא נכנה בימיו עבדה"ק. ואמר
לפניו הרב ר"מ הנ"ל. הנה הלא רבינו
הוא האמא ורעיא מהימנא של כל הכלל
ישראל. וכאשר אירע כזאת ר"ל לב"ק
בדאי גם במאמר ההוא יתפרש כן כוונת
רבותיו ז"ל. שהי' בזה המחקק על כל
הכלל ישראל כנ"ל. ובזה הלשון פנה
רבינו הקדוש זללה"ה. משה משה נחמתי
נחמתי. זי"ע.

(קפג) ב זהויה הה"ק וכו' א"א היהודי
מפרשיאמא זללה"ה אלל רבינו
הה"ק

המדרש וכאשר אמלא שם איש אי' מעוטק
בטלית ותפילין כעת בזה"ק זה הוא הרבי
והלך לביהמ"ד וראה שם איש אי' מוכתר
בטו"ת וזה הי' היהודי הק' מפרשיאמא
וגם אליו והושיט לו את הקוויטל עם
הפדיון ויספר לו את מצוקתו. ויאמר לו
היהודי הק' אנכי אינני רבי. לך אל הרבי
מלובלין. וכאשר אמר לו היהודי זאת
נפל האיש ארצה ויתעלף מגודל מרירות
לבו והתחיל היהודי להקישו אין לו מינטערין
ואמר לו. הנני רבי. ואתה הסכת ושמע
עלמי. לך וקנה לך חרנגול גדול והוא
יקץ אוהך משנתך בחלות הלילה ותשב להגיד
תהלים וד' יושיע לך. ויעש האיש כן כאשר
צוה. ויהי בחצי הלילה כאשר קרא
החרנגול קם משנתו והתחיל לומר תהלים
וצאמנע אמירת תהלים דפק איש נכרי על
הדלת ופתח לו וקנה ממנו ללוות י"ש וישת
וילך לדרכו. אחרי עבור שעה אי' זא
פעם שניה ושעה י"ש ואמר להרינדאר.
יהודי! הנה אנכי ידעתין מאז לאיש ישר.
והנה אנכי אוהב לשאת י"ש הרבה וצניי
לא יניחו אותי. ויש אללי מעות הרבה אשר
צניי אינם יודעים מזה. הא לך המעות
הזה ובעבורו נתן לי כל ימי חיי י"ש לשנות
ויקח האיש את המעות והתחיל להחזיר ונעשה
עשיר גדול וסיים הרה"ק משינאווי עתה
בין הצין את אשר לפניך את העולם
אומרים על אי' שהוא רבי איז מען איין
רבי עכ"ל.

(קפא) ב' נהר שלום דף ע"ז ע"ב:
פ"א נתועד. יחד על איזה
נישואין הה"מ הק' מקאזנין זללה"ה ורבינו
הקדוש מלובלין זללה"ה זי"ע. ונתווכחו בזה
אם גם החזקו בעלמיו לריך לילך עם השושבין
לכסות את הכלה בצעיף. הה"מ הק' אמר
שים ללמוד מיוחד ילחק ורבה ששם כת'
יתרא את ילחק וגו' ותקח העיף ותתכס
ורבינו הק' מלובלין אמר שמקיבל בידינו
שיחיד הגדול הוא היחוד מיהודה ותמר.

מגדים רבו של הגה"ק ר' חיים מלאני זי"ע. ד) הה"ל התבסס מק' איזיאל (ה) הרבנית אשת הגאון בנו של הגה"ק מ' ראובן אבד"ק זארנאווי בע"ס דודא' בשדה. ו) הנדיקת מ' לבי" ע"ה. זקנתו של הג"מ ישראל אבד"ק בעמחאוי מו"ל דק' לובלין. והג"מ אלי' אבד"ק כיליוו וויסקוט בע"כ תאזר אילאו וש"ס

(קפה) **הרבי** מלובלין זי"ע נשא אשה מק' קראסניצא- ובע"ה המופה ראה ברוח קדשו כי ללס בלד- ולא רלה לקדשה. ובמכת אביו הוכנה לקדשה ולא דר עמה כלל. ומשנת י"ב ללידתו הי' קשור במטפחת על עיניו והי' עלום עינים ומזה זכה לראות באיר הגנוז. (קפו) **בעת** החל שם המגיד הגדול הק' רד"ב זי"ע מראווי

הלך הרבי ברגליו לשם המגיד אחר שהלך אליו נשמה שלח היתה בע"ל מימות הנביאים. וכשבא אליו. א' הרבי לבטח"ב א' שיתן לו חמשה סלעים לפי"ג. וכבס עליו והלך להמגיד לומר כמה עז פנים זה מה שלא הרהיבו אף הזקנים הגדו"ס במקום רבינו המגיד ליקח פ"ג. שלח אחריו המגיד ושאלו אדות זה. והשיב אגמנו רואים שלריך ליתן לנו. אמר המגיד. כיון שהוא רואה אין לנו לדבר עליו. בועש"ק הי' דרך המגיד להכין הדגים בעלמנו ואז התגנב הרבי לחדר המבשלות ומלח הדגים בכל ליל ש"ק הי' דרך המגיד להגיד תורה אחר אכילת הדגים. ולא כשבאו הדגים עם הקערה לפניו התחיל להגיד תורה בהתלהבות כדרכו. והי' לפליאה בעיני העולם אח"כ אחר להרבי גם אגמנו יודעים מהסוד רבא מלח שיבועא

(קפו) **הרבי** מלובלין החפאר א"ע שיש לו סמוכה מהמגיד מראוונא להמשיך עדה. כי בא איש כפרי לקבול על שאחד השיג גבולו לשכור ארענוי. והמגיד שכב במטה ואמר שילך לביהמ"ד ויקרה

הה"ק א"א רשכבה"ג מלובלין זללה"ה זי"ע נחלה הה"ק היהודי זל"ל וכ"ק בנו הה"ק וכו' מוהררי"א זללה"ה הלך בכל פעם להזכירו לפני רבינו מלובלין זל"ה. ואמר בפ"ק שלא לך אנשים ויתורו. פי' שלפעמים כשרואים בשמים על אדם מישראל שכבר גמר כל עבודתו שהיה לו לעבוד בעולם הזה. וכבר תיקן כל מה שהיה מוטל עליו לתקן בחלק שורש נשמתו. אמנם הקב"ה מתאזהר לתפלתן של נדיקים ולעבודתם. הקב"ה שולח אליו אנשים שיסעו אליו ויסתופפו בללו לדרוש ממנו את הדרך ילכו בה ואת המעשה אשר יעשון ויהיה לו בזה עבודה מחדש לתקן את נשמות בני ישראל ולהדריכם בדרך הישר והרלו לפני השי"ת ובה יוכל להיות לו שיאחר עוד בעולם. וזה ויתורו וכן פעל בחפלתו וגתרפא תיקף וחזר לאיתן בריאותו בעזרתו ית' ותיקף נהרו רבים מישראל לאורו הקדוש זי"ע עכ"ל: (והנה כבר כתבתי בענין זה לפרש גמ' ערכין דף ט"ז ע"א רב דימי אחוה דרב ספרא חלש וכו' ונדפס בשמי צמ' אהל נפחלי דף כ' ע"ב. ודף כ"ב ע"א ועיין צמ' שמן הטוב דף מ"ח צזה). והנני ידידו הערוד ומקלר באומר שלום

צבי יחזקאל מיב"צואהן אבדפ"ק פ"דונסק והגליל:

(קפד) **ב' יד"ג** הרב הגאון וכו' מ' יוסף שליט"א אבד"ק סעראלק- בכפר ליקאווי הסמוך לק' טארניגראד הי' כבוד הגאון הקדוש מ' קאפיל זי"ע. הוא היה אבי הג"מ ישראל מיערסלוב אבי הרה"ק מ' שמעון מיערסלוב. ואבי האשה הנדיקת מרת מייטל ע"ה אשת הגאון החו"ב מו' אברהם אליעזר הלוי הורוויץ משעברשין. והי' בקי בת"ר דפין מהש"ס בע"פ הוליד א' הה"ק אדמו"ר הרבי מלובלין. נולד תק"ה. (ב) הה"ל מ' זעליג מק' בעלזין הסמוך ללובלין ומ"כ שס. ג) הה"ל הג"מ יוסף ז"ל אבד"ק טארניגראד. אחר הגועס

מקאלוסין (ה) אשת הרה"צ מו"ה עמנואל מק' פשעודורו (ו) אשת הרה"צ מ' אהרן מקראקא ברה"ק בעל מאור ושמש ז"ל : (קצ) **אחרי** פטירת הרבי רלו לסמכו על מקום אביו ולא ראה בשום

אופן והרה"ק מהר"ם מגור זל"ל אמר עליו שאינו לריך להסיחם אחר אביו הרבי מלובלין כי הוא מסכת בפני עצמו לעת זקנותו נהפך עליו הגלגל ל"ע ונעשה עני. פ"א שלה אשתו חנהלי להרה"ק ר' בער מראדשין שיתן עזר לחסונת בנם ולעק עליה הרה"ק ואמר לה ברה"ק תקע"א לא רלו ליתן לו לחם ומים והוכרח להסתענות ב' הימים. ועל אכזרים כמוכם אסור לרחם וילאח מלפניו בפחי נפש. ובא אליו בעלה הר' ישראל למרח' א"ע. כי זה היה עפ"י פקודת אביו הרבי זל"ל ממלשינות שהיה מאכסי היהודי הק' מפרשיסחא. ואז ראה כי כן. ונתן לו חמשים אדומים : (קצא) **אם** אחי הדליקת רבקה ע"ה. אחות הרבנית חיה אשת הרב אהוב ישראל מאפטא. על פטירת אחיה הקדוש ר' יוסף מאנה התנחם. מאין הפיגות. כשנולדתי ה' יום ט' באב ורלס לקראתי אחר הרבי מלובלין. וזקנתי מ' רבקה רלס ע"ס אחיה ר' יוסף. וכיבד הרה"ק ר' ישראל בסנדקאות וא' לו. יהי השם גם ע"ס אחי הר' יוסף מטורטשין. א' לו אבי גם הוא נפטר בלא עת זקנותו. אמר לו. אני מקבלו עלי שיאריך ימים :

(קצב) **הבן** השני של הרבי מלובלין זי"ע היה הרה"ק מ' יוסף מטורטשין חתן הרה"ק מ' מרדכי מדובצנאק. ואח"כ בק' קארין. בתו מ' בלומא איספר לי הרה"ק מ' נחום מעריסק זל"ל. כי הרה"ק ר' דן חתן דודי הרב אהוב ישראל ה' לו ילד ושמו שמואל. והי' חול' מאוד בייאוש הרפואי וכסע לובלינה. א' לו הרבי. ברגע זו השתה לטוב וכשיבריא תביאנו אללי. וכן הוה. כשהביאו. שכתבו הרבי להעריסה

שנה

ויקרא למי שיכתוב הזמנה. והי' אז הרבי מלובלין הולך בביהמ"ד. ויקראו הכפרי וכתב הזמנה ויגישה להמגיד לחתמה. ויענהו. חתום אהה וישמעו לך כמו ששומעין לי. א"כ אין לך סמיכה גדולה מזו.

(קפח) **כשבירך** המגיד בליל ש"ק ברכת המוליד אזי

ראו המקורבים אליו אותיות במראה אש יולאים מפיו. ואחר פטירת המגיד נסעו לכל הדליקים ולא ראו כזאת. עד שבאו אח"כ להרבי מלובלין בעת גדלו הרגיש שבאו לנסות כל הדליקים אם יראו כזאת. אמר אחר אכילה המוליד. אוהותינו לא ראינו אין עוד נביא. בתמיה

(קפט) **הרבי** מלובלין לקח את האשה טילא — תהלה — בת

ר' לבי הירש מלאגוט [עיין לעיל במכתב מדוקלא ששמה הי' שפרינלא] ושם קבע אהלו ותלד לו אשתו (א) הרב הלדיק מוהר"ר ישראל מלובלין. אשתו מרת חנהלי היתה בת הרב מ' דוד אחי הרה"ק מ' משה מפשעווארסק איש האלקים זי"ע והוליד ממנה (א) הרב מ' דוד קאפיל חתן הגה"ק מ' ליבוש מוואלאטשיסק. (ב) הרב מו"ה שמואל ישעי'. אבי הר' דוד מאוסטראווי אללו ראיתי בעלמי השל"ה כתובים באלבט איש האלקים הגהותיו להספר ושם בכוונת תקיעת שופר הרבה מאוד. הוא חותנו של הר' שובר מקארוז. חותנו של הרב מטארניגראד [עיין בבהק' לשו"ת פני יצחק] (ג) הרב ר' זושא חתן הרה"ק ר' זאב וואליף מוזבארוש ובזיווג שני היה חתן הרה"ק מיהר"ל מוואקילקוב [עיין בבהק' לס' תורת רמת] אבי הר' יעקב יצחק מוואלאדאווי. אבי רב מ' יהודה ליב אבד"ק וולאדווי והרב מ' מרדכי אבד"ק ע"ח זאמוטשין. (ד) הרה"ק מ' קלוינימוס קלמן מפארינק. [חתן הג"מ נח מפארינק שהוצא בבהק' הביאור למהר"ם ש"ן]. הוא חותנו של הרה"ק מ' אלחנן

(קצד) הבן הרביעי של הרבי הוא הבן זקונים הה"ל מ' נצי הירשלי ז"ל חתן הגה"ק מ' ארי' לייב מק' וואלנטינסק בהר"ר שלום ז"ל. וממנה הוליד את הה"ל ר' מרדכי וואלף (חתן הה"ק באר משה מקאזניץ). אבי הה"ל ר' משה רייזלס מק' קאלביעל. ואבי הה"ל ר' אליעזר. אבי הרב הקדוש ר' חיים שמואל מחענטשין שליט"א ועוד. ובזיווג שני חתן הה"ק ר' נטע מחזלים. וממנה הוליד את הר"ר ילחק יעקב צבארדיטשוב:

(קצה) בתו של הרבי מלובלין זי"ע ה"ה הלנועה מ' לירלי אשת הרב הישיש מ' שמואל מק' רישא. והכרתיו הוליד את הה"ל מ' יעקב קאפלי מלובלין. (חתן חורגו של המהר"ם מטשערנאבול. כי אשתו בת שבע היתה בת הה"ל ר' מאיר בעלע הראשון) ואת הה"ל ר' מאטלי מזעליטשוב. חותנו של הה"ל ר' אשר מפאריסוב. וממנה הוליד את הה"ל ר' מאיר שלום מקאלושין ועוד. וחתנו של הר"ר בנימין רוב הכהן אבי האחים הרה"ג מ' מרדכי לבי אבד"ק סטאלק [חתן הנ"מ רוד אבד"ק לחמזי בן הר"ר זושא בהר"ר ישראל הג"ל אוח ק"ץ] ומ' שמואל יעקב קאפלי אבד"ק קאלושין. ונזכר יחוסם בהק' ס' נחמד מזהב

(קצו) הרבי מלובלין ה' תלמיד הגה"ק ר"ר שזעלקא מריזוועל. ואחרי שעקר משם לשיגאווי. ניקלסבורג. ה' תלמיד הגה"ק ר' לוי ילחק מזעליטאווי. ואחרי שנשט משם לפינסק וברדיטשוב ה' תלמיד הר"ר אלימלך מליזשנסק

(קצז) תה"ק ר' מאיר יחיאל ממגלינא בליי ש"ת א' אשה הראת בו' א' י"ח פעמים קויה ה' למנוחתה. והעולם אחריו. סיפר י' שכל ש"ת בליזשנסק היו רדכי מלובלין והאורב ישראל יואכטא ופ"א לא היו ורנטער - זה אלימלך א' לו בנו הה"ק ר' אלעזר הלא יש זולתם גדולים

זכה בלומא נכדתו וא' מזל טוב. הם זיווג וכשנסע חזרה נסע דרך מעזיבז עם הילד שמואל. ובא להה"ק ר"ר ברוך ייזעזיבז. וישבי עם הגאון החסיד מ' יעקב ארי' אבד"ק קאוולי. ואחיו הה"ק ר' יוסף מאוסטילא. בני הה"ק ר' מרדכי ייזעסביז הם ראו הילד. א' הרב מקאוולי רעדנו עם אחי עבור בתו טריינא. לא ייה להם אח"כ הלך הר"ר ברוך הג"ל י"ח הר"ר דן וא' לי הנה הם מבקשים ייחסי לא תתחתנו השיבו שכבר התקשר י"ח הר"ר יוסף מטורטשין ולפי שאז ה' חרעומת במעזיבז כנודע לקח בעלזא גליון זכ' תנאים ביניהם וזה ה' החתונה הגדולה באוסטילא הידוע ומפורסים שנתקבלו שם ערך מאה רבנים וקדושים. ונקראת ר"ה גרוסע חתונה והוליד ממנה בן ואחר אוח טריינא לקח הבחילה בלומא ולא הוליד ממנה יצאו השניה של הר"ר מטורטשין היתה מ' מ' י' יונסדוכה להה"ק ר' נחום ממקאריב שלא צפניו ולא רלחה מייטל לחתום על התנאים עפ"י הסחת קרובות'. ייחסי שלא יאחה החתן. אז קראה זקינה הרבי מלובלין ולייר גורל ותכניה החתן בכל פרטיו צכני אבי החתן הה"ק ר"מ מטשערנאבאל וא' כולו יפה רק בסמוך להמלח יש לו שומא קטן והתפלל מחו' ע"ז שליוזום היוקום ובעודה הכלה בעריסהה בקטנותה ענע העריסה. וא' שיה' לה בן יעקב ילחק בן מייטל ויה' כמותי:

(קצח) הבן השלישי של הרבי מלובלין ה' הר"ר אברהם אבי הה"ל ר' קאכל בהדפוס הס' דברי אמת חתן ה' יעקב יישה מלובלין ונפטר בחי אביו הרבי בציוה"כ וכשצאו הנשים מנכדיו לבכות על מותו. שחק וא' שזמנו ובעתו בא להם לבכות בכי מה שהם נהנין ודמעהם מאוי'. ואחר תפלת כל נדרי א' הולכנוהו למקום טוב.

וגדלים. השיבו. שכל מה כל התלמידים
משייכים לי בהקמת הבהמ"ק העליון.
ומכניסים שם כל דבר המקודש לשם. והר'
אליקל מלאגנוט. והר' אברהם יושע
פסגיל מטיטשין מכניסים הארון והלוחות.
ומטה חסדים לי אותן. ואני אומר י"ח
פעמים קומה ה' ואין מועלת מזה.

(קצח) **הרבי** מלובלין הגדיל על כל

בני דורו. והנועם אלימלך
א' כי גדול כחותו וכמה עניינים שלח
ללאגנוט עד שנאספו אליו עדה אז דיבר
עליו הנו"א ויקללו שאלו בנו הר"ר אלעזר
הלא אתה בעלמך לויית עליו להיות רבי.
אז בכה וא' הלא אני רוצה לחיות עוד אז
נסע אליו שנגע זה לחיותו. ע"כ לא יקבל
אנשים עוד. השיבו. זה לא אפשר שאל
לא רצה במלוכה. ואמ"ז נודע מדוד
המע"ה

(קצט) **בין** לאגליט לליזשנסק יש עיר

קטנה. ושם ה' מלמד
תינוקות מתלמידי הנו"א על ש"ק הלך
ללאגליט הנו"א נסע לשם צמ"ק. המלמד
הרגיש וחזר לביתו. וטרם בא שאל הנו"א
א' בעלך הסיבה תיכף יבא ובתוך כך
בא שאלו א' היית א' רבינו יושע
ברקיע הז' ובלאגנוט יש סולם לעלות
לרבינו א' לו חכמות כאק דיק ותיכף
חלה ובכטר אז ילא הרבי מלאגנוט לק'
ראזווידוב והי' שם שנה א' ולא הי' לו
מנוחה. א' שם העיר מורה על פיריד
לצבות (ראזווידוב הוא גט בלשון כוליש) וחזר
ללאגנוט

(ר) **ברובלין** ה' החסיד המופלג

עובד ה' הר' משה
יאטשים שהוצא צם' רמ"ל ח"א דפ"ט
התן זקני הגאון מ' אברהם הימלפארב
מלובלין צמ"ס אמרי אברהם עה"ת הוא
היה מתלמידי המ"א ואח"כ ללאגנוט
סמוך ללובלין עיר קטנה טשעחאו בשמם

(רא) **בראגצוט** היה איש קדוש בשמו
ר' וואלק המפורסם

למגיד עתידות ע"י שבה בלבו מלאך
א' מגיד ע"י רוב התהלים שאמר והלך
אליו לשאול מה יעשה והשיבו דור
סמוך ללובלין. וזכר שם מעשיר סוחר
בהמה שהי' בק' טשעכיוו. נסע הוא
ואשתו וכצ"ב לק' טשעכיוו. אבל הוא
כבר מה. ואשתו ירדה. והתנהגה בנוסח
הקצבות וישם אכסניא בצית האלמנה.
בליל ש"ק בהגיש לו המשמש המדק
אמר לה ריח נבלה. והם כשעמם
נתעלבו ואמרו אליו הלא אנחנו עניים
ומרוחקים ורק האלמנה הזאת פתחה
לנו ביתה ועתה הלא מרחיק אותנו.
א' להם ומה אפשר. החם נוכל
לאכול זאת. והשומעים התלוננו עד
למחרת שאלה האלמנה מאיזו גר לקחה
הבשר לבשל. ועי"ז נודע כי הבשר
טריפה וכזילה. התחילו לקרבו קלה.
למחרתו התאחר השמש דבהכ"ס לקום
ומיחר לילך ולדפוק על דלתה העיר
לתפלה בלא נטילת ידים מהשינה הרבי
הרגיש ולעק להשמש שימתין ויעמוד
במקומו. ולקח כלי מים וכלי לרחוץ
בה. ורחץ ידיו. א' לו התפלה
נק' דאוויגין. לשון דאבוק. אברהם
יחזק ויעקב. ותלכו עמא"ם. דבד
זה עשה רושם בלובלין:

שעתיו וכפף ראשו תחתיו וכן כולם :
(רד) אז' ה' האב"ד בלובלין הגמ' לבי
 הירש מרגליות בהג"ר שאל.
 ומחמת שלא היה הגדול שבעיר לא התגבר
 כ"כ עליו. אך בעת שנחקל הג"מ עזריאל
 הלוי הורוויץ אבד"ק קראשניק ללובלין.
 והוא ה' מילידי ק' זאמושטן. חתן הפרנס
 דר"א מ' בנימין בושקא מזאמושטן. אז
 השביעו מרורים וקרובו נער צא ועש"ק
 ועשה חרצין על כפופו עץ וגם סביו יין
 טריפה והעמיד לקידש והרבי א' שהוא
 כבר אצל אימו רואה עליו תיבת יין. וגודע
 אח"כ שהשענקיר טעה על מי דבש שהוא
 יין ולמחרתו כשצאו הככות מרולים לעקו
 שהם של חלב והם במרק שטעו. והרבי
 אמר אכלו ולא תשגימו ובמש"ק אמר להנער.
 שכשם שלא הלליח עתה כך יהי' להלאה
 וכן הוה

(רה) ברה"גאון מ' עזריאל הלוי ה' בן
 חריף ונעלה מ' אפרים
 כישל הורוויץ. שידכו לו עבדו עם הבתולה
 רייזל בת הרה"ג מ' אברהם ארי' לבי
 הורוויץ מבראד. בן אר"ז הג"מ יחזק הלוי
 אבד"ק האמבורג. ושלח את גיסו לובלינס
 וכה הרשאה וגם הרב חריף המובהק מ'
 דוד מק' פיעטריקוב המובהק בשו"ת ברית
 אברהם. ועוד ב' לומדים נעירים וצא
 לבית הרב הגאב"ד הנ"ל ודיבר בד"ת עם
 הגאון והוטב בעיניו. וביקש מעמו לדבר
 ולנסות את החתן בבית אכסניא שלהם ולא
 רצה. והוסכם שילכו לכפר הרחוק ב' מיל
 וידברו בע"פ וכה הלכו ומשם חזרו
 להגאב"ד והראוהו הכח הרשאה וכתבו תנאים.
 וא' להם אירי שהיום ה' לשבע השבוע
 אללי ושמעו אליו. כליל ש"ק רצו לילך
 להרבי לשמוע חזרה. א' להם מה תשמעו
 תמנו. ולא היתם לילך. יום א' קודם
 נסיעתם באו להרבי. א' לגיבו המורשה.
 בשמואל א' והוא יגר לנו הדרך אשר
 הלכנו. ול-אור' הול"ל הדרך אשר הלך
 ב

(רב) בשנת תקנ"ד כשצאו חיל רוסיה
 והקיפו עיר וארשא אין יולא
 וצא. בלובלין היה האלוף הקצין הר' אפרים
 זלמן מרגליות בהגאון מ' יוסף אבד"ק
 טאריניארד בע"ס הכרת אות יוסף צמו
 היתה כלתו של הקצין המהולל מו' בערקי
 בערקאדן בן ר' שמואל זבועקאוויז הנודע.
 ואחרי שנודע מהחרבן ששמו החיל צפראגא
 לא נודע משלומה ואם מ' הלך ההסיד ר'
 משה יטעיס אליו כי ילך להר' איליקול
 לאגליטער. הלך עם כ' חתנו הגאון מ'
 מאיר [הובא בס' חזות קשה להג"ר ישעי'
 פיק] אליו לשאלו. הלך הה"ק להחלון וא'.
 בתוך פנח הגלגל במלבוש לבוע כך וכך.
 וסובבת לאקשין. וברגלה הא' מעטעטע עריסם
 הילד שלה רשם השפה ויום. וכשצאה צמו
 מדרכה אמרה כי בן היום. אז נתן, הר'
 זלמן המגרש שלו שה' לו סמוך לבהמ"ד
 פרים בלובלין. להרבי מלובלין. ואחרי
 שבדק הרי מאיר ר' זלמן הנ"ל ההמילו
 גם כמה מההמון לשאל בעלתו :

(רג) אחרי פטירת המעט אלימלך זי"ע
 החלו תלמידיו להמשיך עדה
 בשבת א' אמר הרבי כולם ישארו על הי"ב
 חלות. וכולם יבאו אלי וכן הוה בתוכם
 ה' הרה"ק מהרי"ל מואקליקוב. ושאל הרבי
 עליו שנו לו. יש ענו לייב גארדע. אמר
 גם אלו יבואו אלי. וכן הוה אח"כ א'
 שגם הוא בעלמו יבא. ובאצא יום שנסע
 לשם אמר הרבי להמשמש שלו אני מוסב
 לישן ולא תניח לבא אלי ובצוואו רצה לילך
 כמו לחצירו ולא אניתו המשמש בחזקה.
 וחלטה דפתו. כי היה בערך הרבי מלובלין.
 וא' קם הרבי ופתח הדלת וא' לו אלו ה' הרבי
 מליזענסק כאן ה' עומד על הדלת
 כמ"ס במדרש אלו ה' שמואל בדורו של
 יפתח ה' כפוף תחת יפתח אתם מוכרחים
 ליקח אותי לרבי. ואם לא חשאתו גאר
 והמשיך בתיבה זו. ותיבה זו ה' בוסה בו
 כמקראות תרג. אצל א' שלהרבי קם לי

זה. אך הענין שבאם הולך לאיזה דבר
ועלמה בידו א"כ תיכון זאת. אך אם לא
עלמה בידו ע"כ זה שהלך שם ה' לחקן
איזו דבר אחר א"כ אחרי שלא נמלאו
האמונות מחוץ הנביא שמוחל להגיד לנו
מה עשינו והנה על הדבר שבאדם לפה
לא תהי' א"כ הגידו לי מה עשיתם פה.

כשמוע המורכב זאת תמה הלא התנאים
באמתחתו א"כ הרי עשיתי לא השיב
להרבי וקיבל רשות הפרידה מאתו. בדרך
נסיעתו חזרה לפיעטרקוב הפליא הג"מ
דוד את החתן וסיפר מה שדיברו בחי'
תורה. הבעל עגלה בשמעו זאת א'. הלא
החתן הוא חגר ופוסח ברגלו. וכל שחקו
עליו. הלא הלכנו ד' מילין והולך ישר
ברגע דיבר הרבי בציטו להמורשה. הלכו
ב' עניים בפיעטרקוב ויסורו לבית הגביר
הר"ר משולם הורוויץ בפיעטרקוב אחי הכלה
המדוברת. וישאלו מאין הם וישיבו.

מלובלין. שאלם. הידעתם הרב שלכם.
השיבוהו מהרב האיזערניר קאפ יודעים
כל הדור. ובנו מה הוא. השיבוהו. הוא
מריף יותר רק שולט על יריכו. אביו
שמע זאת א' א"כ אינו לפני כשבאו חזרה
עם התנאים ולעקו מז"ט אחר שלחוהו
חזרה. כי אין בחי חפילה באיש זולת
הם שחקו ע"ז. אבל הבעל עגלה א'
הלא אמרתי תחילה. אז א' הג"מ עזריאל.

ידעתי כי הרבי עשה לי זאת. [ועיין לעיל
אות ע"ז. ואות קע"ד קצת בנוסח אחר]
(רו) **הג"מ** עזריאל הלוי אבד"ק לובלין
שלח להרבי לשאול. שאומרים
שאינו הולך חוץ לשלחן ערוך. למה אינו
אוכל עם אשתו בשולחן שמביאר כן בש"ע.
ומקצת מעות דגרי זהב שנותנים לו. שלא
ראו מביתו יולא דגרי זהב וגם יש לו
ארגז שאינו נותן המפתח לשום איש בוודאי
שם בדגרי זהב עימונים השיבו השמש
הוא המד שככל ליל שבת אוכל זשופס
(פללהמין) עמה מקטרה אחת. והדגרי
זהב מחליף על נחשת כי צניו נוכעין
לסחורה לוויין ועוד. נלרכים להם זהב
ובציתי לא ימלא זהב. והארגז שם הפתקאות
מהפראלעסין אשר אין רלוים שידע איש
זולתו. ופתח לרשאל ארגזו ומלא כדב"י.
(רו) **כשנפטר** אשת הרבי. שידכו
לו בת הרב הג"מ
עזריאל הלוי הג"ל. א' הגאב"ד. א'
לדבריהם. **הענין** לא צחי נחתי לאיש
ואחם אומרים שהוא מלאך
(רח) **בלעטברג** ה' הקלין המסיד
המפי' צהכנסת
אורחים ר' ליב דיא מימלים (הוצא צרפ')
ובס' עמרת מנחם) אשתו היפה נכדת
אח"ז הפ"י ויהיה אחותה מ' בילא גדולה
בשגם ובכל פת ה' הר' ליב בלובלין דיבר
שלא מזדמן שידוך לפניו. וא' הרבי תמזין
יש לה עם. ובכעס האהרון א' לו שאין
רלויה להמחין. הלשצר יא' א"כ. לאחר
מות אשתו שלח להר' ליב כי היא תהי'
לו לאשה. ולקחה וע"י תפלת המגיד
מקאזניץ נפקדה בבן והמגיד היה מוהל
וקרא שמו מאיר שלום אבל נקטף בצעור
באביו. וביום מר תשעה ברח קודם פטירתו.
קראה ובקשה שלא פגש לאיש ומיאה
מתמה שאין לה בן. ואין לה צמה שהבי'
לה אחר מותה בין האמהות. אחרי שחבר
לה בעוב"ז. אז קרא ק"ש במס"כ ופניו
כלפיד אש. באותו רגע היה הרב"ל ר'
יוסלי צהרב מאור ושמש סוחר פשתן
בקראקא. דיבר אליו איבר א' בלשון פוליש.
חדע שהרבי מלובלין נפטר. גם הה"ק
ר"ר בונם מפרשיסאח ה' אז ביושיזרא
וא' להסבדים אוי לנו שנסתלק הרבי
מלובלין. וכן הוה.

(רצ) **הרבי** מלובלין בעת חלות מגדל
רמירות כחש בשנו

והגיד על פלמו שבעת שאומר שלא עשני
גוי מגדל השחמה השמין ועמד על עמדו.

(רי) **בירדורתי** בקשתי מרואי פני הרבי
שיתארו

לי ולאשתי יין ולחם רמזים. א' א' א' אני זולל וסובא יהי' די. הלך עמו וקידש מתחלה ואח"כ הרבי והי' רועד כדרכו. מה שלא הי' אחר יכול לעשות כזה ועכ"ל לא הרגיש הזקן מאומה. אחר המוניה שאלו. מאין אתם. א' מלובלין. המכירים אתם אותו א' הרבי תמיד אני עמו א"ל הזקן תספרו לי מה ממנו. א' הרבי הגידו לי מאי נפקותא לכם לשמוע ממנו אמר לו אני הייתי ריש דוכנא (בעהלפור) שלו ואז לא היה בן השגה ועתה שמעתי שהוא גדול נעושה נפלאות אני מתענה בכל צבוע יום א' שאזכה לראותו. כי אני עני ותלוש וא"י ליסע ללובלין אליו אמר לי הרבי ומה ראיתם בו בקטנותו. א' הזקן. בכל יום שקראתיו לבידור לא מלאתיו. ואח"כ כשבא הכיתיו פ"א עלה על דעתי היכן הוא הולך הלכתי אחריו עד שראיתיו מרחוק נכנס לעיר וישב בין המולעים העוקקים (מוראוווקים) ולעק שמע ישראל וכו' אחד. ומאז לא הכיתיו אז הבין הרבי הסיבה שבא לעיר זו וא' לו אני הוא. אז התעלף הזקן וצטורח רב החייהו וביקשו שלא לגלות לשום אדם מזה. ובמש"ק הלכו כולם להאכסניא ומשם הלכו חוץ לעיר כולם יחד בני העיר לא הבינו שכולם הם חברה אחת. והזקן הלך ללוותם. בחזירתו הטריחו על הזקן לומר מי הם ולא אמר וגתנו לו יין וילא סוד. נסעו כולם לכפר אחר הרבי והזקן מת. אחר סעודת מלוה מלכה אמר הרבי נחזור לעיר להספיד הזקן והספידו

(ריב) סי' פ"ד לי מר אבי הטעור עשרת ראשי ז"ל שהה"ק מראשפיץ עם אביו הגאון הלדיק מ' נתן ז"ע מלובלין בכל יום ראו א"ע צבוקר ושמו קאוי (מחמת שהמותם היו' אחיות. צנות הגאון מ' יצחק הלוי מהאמבורי פעל אללו לבקר לפעמים את הרבי עם שמו זקני ר' נתן הי' מתמר י"ד ז. שהי' יליד המוצר

פיתארו לי לורמו בין האלחיו וא' לי ר' ירמ' מאנטשיר הכהן שפניו וגובהו בכל פרטיו דומה לו נכדו הר' שמואל ישעי' ז"ל הנ"ל. ומאז הלכתי בכל יום לראותו מדליק הנר תמיד שחלוי אלל מקומו כי במקומו שם צויות מורחית לפניות (וכן א' לי שכן מקום הבעש"ט ז"ל בלד מ' לפניות) עומד השלחן ופעל בי הרגש לזייר לי לורת הרבי זי"ע. איש גבוה ובעל לורה פניו אדום ומלא. ומכל אחיו הי' מעט דברן וא' לי ר' ירמ' הנ"ל שפ"א הדליק נייר ליתן על הלילקא לעשן בו וסומ"י מרד כהן לשמש וגלגל על חרבן המקדש. וא' שהוא היה יכול לשורר מכל העולם. ואינו משמש עם הקול עד שיצנה בהמ"ק לשורר בפה. אז ירירי נפלאות. (ריב) פ"א נסע בדרך לעיר יהי' ועש"ק סמוך לעיר חייו פרסאות. והי' שם פרשת דרכים. שאל העגלון לאיזו דרך ניסע. ולא ידע הרבי. א' הכח רסן. (לאז אפ דיא לייזין) וילכו הסוסים כרגונם. ואחרי באו סמוך להעיר בא אדם א' ואחר להם לא זו העיר ולא זו הדרך טעיתם. אמר הרבי. היינט אויס רבי שאלוהי המנין שנסעי עמו. מאין לנו לשבת לאכול. אם לא נגלה שאתם הרבי. כי כל מה שהי' מקבל לא הגיח לענמו פרומה קודם שיטן ונתן לעניים א' להם נלך להבהכ"ם ונהי' שם אורחים. כן היה. כל הני' אנשים בכלל המשמשים הלכו כאי"א עם חיזו בעה"צ הרבי הי' דרכו להאריך בחפלת שמ"ע עד שהלכו כולם. כשהתפלל ראה שם זקן א' בן שמונים יושב ואומר תיקון שבת. שאלו הזקן היכן אתם הולכים לקדש א' לו איני יודע א' לו תלכו להאכסניא לאכול ואחר שבת אלך והקצץ לפרוע א' הרבי שם אין מברכין על הנרות לא אקדש שם. א' לי תביאו להבהמ"ד לקדש א' גם שם אין מברכין א' לו יש צדיקי רק

ללובלין נקן לכאורה יין ועבורו זיוה להטלות מי דבש אף שלא ידע שפ"י דיבורו : (רשו) **הה"ק מ' יתק** מווארקי צבואו עס רבו הה"ק ר' דוד מלעליוו. אמר לו ישראל. השיבו שמי יתק. א' לו צוהר יתק נק' ישראל. הגביר מלנפתו מעליו והביט. וא' רבש"ע אזא נידריג יודל שאקלין דיא הימלין מיט עהס. ואז צאוחו מעמד היתא הגבירה טעמריל אשט ר' בערקי מווארשא לקחה אורט לקאסורר באחוזותי :

(ריו) **במשעכינאווי** הי' החסיד ר' ליב ושס

הי' הה"ק ר' דודל יליד אורלא אבד"ק טשעכינאווי. ובנוסעו לובלינה הי' עובר על צתי גגידים ולהרב ולקח מהם פתקאות ופדיונות וגם עזר לנסיעתו וכשבא להרבי. במקום ליתן פתקא של הרב נקן פתקא של א' דוד מוכסן ובקבלו זאת זרקה לארץ וא' יתפרדו כל פועלי עון והי' לחמיי' בעיניו. וקודם נטילת רשותו נקן הפיתקא שלו. אזי הריח בה יא' כשגראה יחד אז התקרבות ביאת הגואל. וגסעו שניהם. ומהש"ת נבזה שהמים גאו ולא התראו. ואת"ל נתפרסם הה"ל ר' דודל לבעל מופת :

(ריח) **דייטשי** המשמש של הרבי צביטו (ששפך המי שופכי) ר' אברהם מריוויץ (גודל דרקתו שכל ימיו הי' מתזיר על הפתחים ונחמו לו הרבה. וחלק הכל לעניים. ולעלמו הי' רק לחם ימים. ועל ידי הי' מחלק ג"כ. צאופן שלא ידע איש) סיפר לי שכל יום אחר התפלה הי' מרנן אין כלהינו. בהפסק. בניגון המגיד הגדול מראווי ומעזריטש. וכל שומעיו נמוגו וצעת עשה ר' אברהם התנועות בכה עד שגם עוד צילדותינו הצגנו כאלו הוא אז בעולם אחר

(ריש) **הרבי** אמר על הה"ק ר' יוסלי יאריטשצבר מטאמשוב שהוא

מהל"ו לדיקים. על הר"ר קלמן יתק רבד"ה

ק סאן סאדיר מ' דובעריש זל"ל אבד"ק פמבר. הלך עמו. ועמד הרבי לפגיו. ואמר. תלמיד חכם אחס. ושאל אה"ז על גדול א'. וא' לו. זהו גיטער יוד. שאלו למה. השיב שמתענה משבת לשבת ועושה לדיקות ועוד מכמה מעלות. א' לו א"כ תאמרו כל מעלותיו. ולא מלת גיטער יוד. וא' לו כי זהו. אהבת ישראל הוא העיקר לזכות לתואר זה. ואחזו רעדה עד שגם אה"ז נבהל. וא' לו צרכי. א' הרבי. פאר אייך האבין מיר נישט. א' לו לפי דבריכם שאחס הדיוט אני רוצה ברכת הדיוט כזה בשפלות. אז א' הרבי אינט האבין מיר שוין יא. ברכת הדיוט הוא בני חיי ומזוני. והגבזה היא כשפלות. ואה"ז בתפלתו מאז הי' עומד כמו עני צפתח וידיו פרושות לקבל נדבה. בצכיות בלי רעס.

(ריג) **ש"ב** הגאון ר' משה רוטנבורג אבד"ק קאזמיר. וולאלדאווי.

בע"ס שו"ת מהר"ם רוטנבורג אחרונים היה מתנגד. ופ"א בחלומו נדמה לו שנפטר ולקחורו לדין ובאו הרבי מלובלין והמגיד מקאזניץ והמלאכים הניחו להם דרך (כמו ווארי). וראוהו ופטרוהו לשב לעוה"ז. ונסע אליהם וראה אותם צוורתם כמו בחלומו :

(ריד) **פ"א** נסע הרבי דרך לוצק והי' אכסניא צבית ר' פנחס משס. ועשה מטה חדשה שלא שכב בה אדם. ובשכבו הזכיר שם הבעל מלאכה ומה מסר לו ויהי לפלא :

(רשו) **בש"א דייווי** הי' ר' ליב הירש למוד

צועליחאוו אלל הקדושה לוי. וכשעקר משס לפינסק נסע ללובלין. והקדושה לוי לא שחה יין (רק פ"א כשהי' צלובלין שנתן אז הרבי יין לקדוש. שאלו יין כשר הוא. א"ל אין וגילוי דעת יש לי שאני רואין עליו אותיות יין) וגם הוא לא שחה. ובצואו

שלא לשמט תקיעת שופר. וא' הרבי. שזעו יחיו חסידים וכן עשה :

(רבי) **בראות** הרבי את הכתקא מה"ק ר"א מדינוב. ור'

ישראל מרוזין שאל אם ממשיכים עדה בראותו פתקא מהר' משה ווייגראדור שאל ג"כ כנ"ל א' לו לא. א' הענין ודאי מחמת שהוא כעסן

(רבי) **בווארקי** הי' חופה א' ר' שלמה והי' לו בן

יקר. יעקב ארי'. כשהלך לרחוץ בנאד פולני קראוהו לבית החסידים מלובלין שהי' שם. למלא מקום א' הנלך למניין. עד שהי' יולא ונכנס שם וכשנסעו החסידים ללובלין כחצו בהלעטיל גם אותו. ויהי כקראו שם יעקב ארי' בן בוגא. א' הרבי מדוע לא תביאנו הנה א' לו. אינו רואה. א' להם תביאנו. כשעברו לביתם סיפרו לו. והי' דולק לבו עד שלא ברגליו בלא לבושים ללובלין. בדרך ירד גשם ונתקדר ונפל לקדחת ואבד חפציו. ובבואו לשם התנצל מחולי הקדחת. תיכף בקחתו ידו שלום עליכם (א' הוא הה"ל מק' ראדומין) ששרף גופו מכל המותרות והתאזר והשיב לו דאם קדחת זאלכטו האצין פאר ה' ב"ה. וז"ל האסטו ד"א חכילין וחזו נאדבן אליו. זה סיפר בעלמו :

(רבי) **הה"ק** ר' שמואל קאריוור הי' מעיר חדש וע"י המאור

ושמש לקחו הרבי לקאריב ובכל שנה נסע הה"ק ר' שמואל אחר פורים עד פסח עבוד לורכיו. פ"א א' הרבי לה"ק ר"ש שיהי' לו פסח בעש"ות. כשנסע זאת לא נסע. ובבילי י"ד ע"פ בא לבדוק חמץ לקאריב ולא מלא שם חמץ ומלא. אך צדוקר כשנסע הקצין המפורסם ר' שלמה מקאסנקוואלי הסמוך לשם דרך הווייסיל צפוליצ. והי' סכנה לילך על הווייסיל צפ"פ. ואדר שאם יבא בשלום דרך האייסל לא כל האוכל והמשקה והכלים שלי יהי'

אבד"ק בעלזין (הלמיד הגה"ק ר' ילחק משה מצעלזין) שהוא מזהיק נרר שיינט. על הר"ר בנימין יוסף מלובלין ז"ר ישראל מאדוורני. שיש בו גילון קדוש והוא בדביקות. יותר מעלמו. ואז הי' צחור עדיין. ואח"כ נהפךס להיות הה"ל בלובלין

(רבי) **פ"א** בא לחדר המצלות (קטן) וא' שזכר זה הי' מסירכא וכן הוה וכן גיוה שלא ליתן יותר מא' זהב עבד ליטרא דגיס. ופ"א הכיר שעבד זה הליטרא נתנו הרבה יותר :

(רבי) **א"ח** אחי מרת רבקה ע"ה. אחרי שאחותה הייתה אשת הרב אהב ישראל מאפטא הי' לה קירבות אלל אשת הרבי להותיר לה משוירי הקיגל בשבת קשתה ללדת את אחי מ' חנה. והזכירתה הרבנית לפניו. א' עוד לא נולד בן זוגה בר אבהן ובר אוריין יהא

(רבי) **אצ"ל** חייט א' בלובלין הי' פועל א' יפ"ת. ואשתו

דלתה לזנות עמו. אבל הייתה יריאה מצעלה. קודם ר"ה נסע להיריד בלענטשא. ודיברו שכלילה יעשו עבירה. אך מה מאוד נפל פחדו כי ראה שהרבי מלובלין הוא בזהבית. וכן כ"פ. והבין שהוא צדיקו. אבל השגחתו על בתי הרחוב מדמים לזרה. אז שב ולא עשה העבירה :

(רבי) **הקצין** הלדיק ר' עקיבא אלעסולר ממאקווא נסע

פס בנז הר' נחום על הנישואין לק' הרבשוב. (ואחרי מות אשתו לקח את אחות אחי ע"ה. וסיפר בעלמו) ועבר לבקר בית הרבי. וא' לו הרבי ראוי שתשרה עליך שכינה לולי החגוני המעכב (כוונתו הי' על המגיד ד' דוד המובא בשו"ת חמדת שלמה. שצדיקו ילא הם' זמיר העריליס לננות החסידים) ואמר לו שמת נטל ידיו וא' צדוק המקום ש'. ולא נשא פנים למגדה. ונסתב עי"ז שגרשו מזהבנים את החסידים

המבזבז אל יבזבז וכו' ולא א' המחלק (והבזבז זאת בם' אגרא דפרקא

(ר"ל) פ"א ב' שו"ב מופלג ב"ש לובלינה.

וחסר לו מעמד וכו' הרבי להרב בק' גאלוב מחזו פוזן בפרייסיק להיות שבקבלתם י"י שו"ב. א' אינו שומע וא' אינו נדן והחוכ"ז הוא שו"ב וגם ירא שמים רחוי שתקוהו. וכשבא לשם ה' לשחוק שלא ה' שום הרהור על שום א' מהם. אבל באותו יום ה' ריב ביניהם וכאז"ל א' על תזירו עד שגודע להרב והעבירים. ולקחוהו לשו"ב ומפורסם בשם הלדיק החזן ר' יעקב מגחלוב. וכשגמלה שלח את בנו לובלינה. ולמחרתו העמיד בנו לבצע תפלה כי ידע ברוה"ק שנסתלק. וכן בכל פעם היותו שם. ומחמת שה' מפחד התפלל במהירות א' הלייפר יתפלל

(ר"ל) השו"ב ר' יצחק המפורסם

מפילוב. מובא בם' מפורסם

זכור לאברהם להשו"ב מלונדין. סיפר לי

כי לא ה' דעתו להיות שו"ב וכשבא להרבי

אודת פרנסה א' לו הרבי רואים אהנו

אויך מובהק בשמיטות וגמד והללית בזה.

ור"ל ראה שהסכינים מתקלקלים לאחר

שהיה ומקילין מחמת שיוכלו להחליק

אומה בודא אינה פגימה כמ"ס בפתחי

השופה יו"ד סי' י"ח בשם ברית אברהם.

אבל הוא נחלק בזה שמחמת השערות אזי

כתפול החיד ונעשה לייגיל דאסור כמ"ס

בזבח שמואל ע"כ התחיל לגלח השערות.

וג' התנגדות ע"ז מהרה"ק באר משה

מקאזניץ. והישועה יעקב כתב המדבא

לספר ה"ז משובח. והראש אפרים הראש

מקורו מחוס' בזכרות ימאו נהפרכם לשו"ב

מובהק בכל המדינה :

(ר"ב) סיפר לי ר' יוסקא שו"ב

מלובלין. שפ"א נטרפו

כל הבהמות קודם הכסח. ובאו השו"ב

והקצבים להרבי. והלך גמחה. וציבר

מהגשאים

יר למורי מקאריב וסיכף בב או בשלום לציפו הוליכו משם בשנה כמה אלפים לקאריב .

(רבו) הרה"ק ר' שמעון דייטש ה'

מתנגד על ה"ק ר'

שמואל מקאריב מלד נעייחו להיהודי

ומפורסם היחלוקת. פ"א ה' ר' שמעון

והר' שלמה הג'ל רלה לפייס להר"ר שמעון.

וליוהו הרבי לעשית סעודה גדולה. אח"ז

א' הרבי מה לעשות בצעל הסעודה שחרד

נקראתינו א' יחברך בעובר. אח"ז א'

צעל הסעודה הוא ר' שלמה. אז א' לו

ולא לבניו וכן הוה כי בניו וב"ב הם

עניים ל"ע

(רבו) שבעתי מהר' איסר מפילאוו

שהוא וגיסו נשאו ב'

אחיות שם. וגסע חותנם עממה ב'

שופטם לובלינה. והתנלל שה' לו הולאות

הרבה בשביע ז'. א' לו. הלא אחת קנית

עירי אחת (איידימס) ונתן לו יין. וא'

עפ"י שנים עדים יקום וספר לי כי שירכו

לא' מפילוב והשיב לו הרבי יש חסרון

אבל איני חסרון היינו שהכלל יש לה

שערות יידיקים (געל) אבל הלא יגלתו קודם

החופה והוא עמד וידע כי כן הדבר .

(רבו) הרה"ק ר' יוסף קעזים נסע

לובלינה. א' לו ברוך

הבא ייאגזר רב. ולא ילאו ח' ימים בבאי

עדת יאגזר זאמו בקי לשאלו בעלתו י'

ומי ליקח לרב. השיב להם. הלא הנב

שלכם יושב חללי כבר. והראהו להם

אבל ה' עני גדול פרום. ובלובלין ה'

הג'ין ריי פלג מ' עזריאל מאיר גראדשטיין

(הוחטו של ה"ק מהרי"ל היגר ז"ל) ואשרי

מ' רוצה ה' ה' ב' ה' יהושע העשיל דוד

וגמנו של הר"ר סף קעזים ושלח אהרני

לקיים בו ומבשרך אג' תחמלם להלבישו

וליסע כמו וקיים זאת אע"פ שה' ממנהגדיו

ובשחר סיפר להרבי שפשה עמו יותר

מיכולתו. אמר לו הרבי ציחור מאמר

בחזירתו ה' הרבי על שבת צמחציו וא' לי מר אבי עט"ר בשם הר' בנימין ז"ע כי הר"ר ברוכיל ישב עם צותיו בסעודת שבת וזה לא ה' נוהג להרבי ופירסו נדה בשחרית והוכרחו לילך מהשלחן והתרעם הר"ר ברוכיל עליו ולסעודה שלישית ישב הרבי באכסניא שלו וכל אנשי העיר היו בשולחן הרבי. ושלח הר"ר להרבי כי יש לו תורה זה ל"ו שנים שלא אמר עוד ומוסגלת לגמתי ע"כ יבוא לסעודה ש' השיב הרבי מגולס לא השגחנו מה שפוטלת לגמתי רק לראון הבורא ית' והראון שנה' פה השמש שבה שם וא' מנעלי מגלי שילך מהחדר. ולא ראה. ורלה להרפו לטק המשמש. אני הייתי משמש עוד אלל הצעל שם טוב. ואתה תהדוף אותי. השבור רגלך. א' הרבי לא טוב. ואהפך על בניך כרעא דאבזה. שיקחו אותם לאנשי חיל וכן הוה שבאו לאוסטרייך ולקחו אותם לאנשי. יום א' למחרתו שלח הר"ר אחרי הרבי. א' הרבי. תמי' עליו שאינו יודע שאנחנו יום א' נשמה בלא גוף (אולי שאינו בקו הצריחה כמשמעו כדאיתא בצעמדות) :

(רדו) הה"ק בנו ר' יוסל מטורטשין חלה בראשו. הזכיר עניו לפני הרבי א' לו הגמ' חש בראשו יעסיין בתורה. א' לו בנו בליקוטי מהר"ל בזהו כ' שאין לעשות הסגולות הנז' בגמ'. ונהג-

מר אביו הרבי ממלחא דבדיחותא **(רדו) פ"א** שאלוהו על השפאליר זידע. השיב אחמול כשפסעתי תורה מהשמונה עשרה ניקק זרועי מגופי ואז לא ה' צמיס פ"א דיבר מהרב מלאכי וא' מיר האבין ליב פולישע (פועלישע) תורה. זיין זאלין פועלין

(רלה) הה"ק ר' הירשלי מזידעשוב כשבא פ"א לוצנינה שאלו על גילוי אליהו אס יש לו. א' לו גילוי לדיקים יש אהנו. פ"א ישב באכתר מעצית צדהמ"ד

מהפלאים והוכשרו בני שום פקפוק סירכא ח"ו

(רלה) סיפר לי ר' הירלל קאפלס כי פ"א שלח להבלין מלובלין כי כל העלים שיש לו ידליק תחת המקוה. וצאחו לילה ה' שריפה ואלו ה' בהשפייכליר עלים ה' השריפה מזיק

(רלה) הגביר המפורסים הרב הגדול הלדיק ר' יועפ מקאזמיר

הנקרא דער גרוסער ר' יועפ ה' שותף באחו יערוה עם הקלין ר' שלמה קונסקיוואליר והר' יועפ מרס נסע לדאנליג קבל רשות הפרידה מהרבי מלובלין ובירכו. והר' שלמה שותפו נסע לקאריב להר"ר שמואל וא' לו שלא ילך לדאנליג כי לא טוב אז נסע לקאזמיר וסיפר לו. א' הר' יועפ מדוע לא אמר לי החזה מלובלין וגם הוא רבו של הר"ר שמואל ודברי הרב ודברי התלמיד וכו' עכ"ז אסע שנית ללובלין. וסיפר לו. וליוה עליו לילך עם העלים וצדק ה' המיס רבים וניהק אגודת עלים. הכלל שהר' שלמה לעק הלא רבי ר"ש ראה זאת אזל אין אחר המעשה כלום. וחלק רביעית מהעלים באו לדאנליג. וקיבלו עבדום יותר ממה שהיו משיגים עבד כל העלים בשנה אחרת. א' הרבי ר' שמואל נראה מה שנעשה בטאהרין. ואנחנו רואים מה בדאנליג :

(רלה) הרבי מלובלין בכל עש"ק ה' הרוה"ק ברור אללו.

כשבא עם הלוקא להבנהמ"ד שלו. ושמעתי צעמי מהה"ק ר' בנימין תלמידו שסיפר מקום נסיעותיו לעתיד באיתו שבו וש"בא למעציוצו ביום ד'. והר"ר ברוכיל יעשה סעודה חלב. ולא יאכל שם שאלוהו אס בנימין יסע ג"כ עמכם וא' הרבי. צנימין ירלה שאסע ואזי יוכל להתפשט עם החסידות שלו להפיס מפני (מחמת שהי' יותר נוסה להיהודי הק' מפרסיסא) והבין שצרטון הרבי שיסע וגם.

מכית לבית ושיצר כל כלי הסיר. **בזי שם**
דרישה ומקור:

(רמז) **פ"א** השמוקק הרבי ליטע לאהיק
וכצ"ב בכו ולא שמוע אליהם
ואחרי רוב הפלגות א' אלך לבסמ"ד
להתפלל שם מנחה. ואחר זאת א' כי פעל
שכל התפלות ילכו על חלון שכנגדו עד ליום
בהמ"ק שלמסלה.

(רמז) **החסיד** ר' יחזק בער מפרשימק
סיפר לי כי הי' בלובלין
והיו אז כמה גדולים שאל אותם רשעים
אפי' מפתחו של גיהנם אין חוזרין למה.
אח"כ אמר להם מפני שסוברים שבנעלם
הם לדיקים ומולכים אותם דרך הגיהנם
להפלות הנשמות משם

(רמז) **הג"מ** שמואל אבד"ק ווארקי.
מחלמדי המגיד מקאזניץ.
הי' בלובלין. והפליר בו הרבי שיפדות הללו
ש"ק שחרית א' לו המגיד מרגיש מהיפדותם
פה ומתרעם ע"ז. וכך הוי.

(רמז) **הרבי** מלובלין הי' מוקיר כל
זרעו ועל הקידוש הי'
מחמין עליהם ופ"א לא ראה אהת לבא
בעבור תרעומת על בת אחי' והי' ממחין
הרבה. ואחרי שראה שאינם מושגין לכבודו
וללצרו. א' להם כ"ז שאני מי מורה
וגדולה עמכם ואח"ז... והרב מאמר
ושמש בנו הר' אהרן ג"ל הי' חתן הר"ר
ישראל הס"ק בהרבי הג"ל ולא בוי מחדר
לבו והרביש שהמאור ושמש בא אליו
לדבר מזה. לא הביט עליו. וא' הרבנים
ראה מי בא אליך. ולא הביט אליו.
וכ"פ נעקה אליו. והוא אמר מי בא אלי
ר' קלמים. יאל מציתו וא' כ"ז שמו"ר
מי לא אחי' נגד זרעו אבל אח"כ... וסוף
שהי' כולם ל"ע מחוברים לחס. ולא הי' להם
זרע הווג הג"ל ל"ע

(רמז) **הה"צ** ר' בנימין ביקר מלי אר'
יאקיל מטשעמאח וא' לו
בשם הרבי סגולה לרפואה לידע מי הסגולה
וכי

בבסמ"ד סרבי. א' היהודי הק'. ר'
הירשלי. אחס יודעים מדרגות. ולגומדים.
א' לו הן שאלו. הלא רבינו אינו לומד
ואם. והס"ב ר' הירשלי ומה נעשה אם
יודעים ומשג אז במסמך הלו. וסיפרו
ואח לבדבי. א' בסעודה פורים. ר'
הירשלי משבסם מדרגות. ואני היכן הייתי.
השיבו בהיכל קן לפור א' הרבי הן.
(רמז) **פ"א** א' הרבי. בירושלים יש
עמה חלה מופלג גמורה
ורב ר' מרדכי יוסף. והוא מולה. נעשה
לחיים עצורו. כי הוא לר"ך לרחמים. והר'
פרץ מירושלים ישב שם אז. וכ' לו באיו
שבת נעשה. וטוע ל' שבאותו הרגע הוצע
אז וגתרפא

(רמז) **הה"ק** ר"מ מגד. א' כי כל לדיק
יש לו כינוי מקומו. והוא
הי' נקרא סתם רבי צפי כל הדור לפי
שהי' רבי עד ימות המשיח ולכל דורו אז:
(רמז) **באחרון** ש"פ מלא הרבי
בבסמ"ד חסה.

מובן כי לא נחלא לאכול רק שהר' פרץ
אכל זאת. והי' לו חולשת דעת במקומו
בפניו להקל בזה"ש. א' לו. האם דשחק לחזור
אלא תאר ונפטר בקארטטיב. ומחנו הר'
מרדכי יוסף שד"ר משם

(רמז) **הרבי** הי' לו יארליים אחר
אמו ומיפסה בכל
ההיכלות ולא מלאה שלח המשמש אחר מי
שמואל בבסמ"ד. כי כולם היו בני בינה.
ומלא את הה"ק ר"ר בונס מפרשיסאח ובא
אליו. ושאלו כנ"ל. השיבו. אם חיפשה
בהיכל האמנות כי צודאי תפלא שם אחרי
שים לה בן כזה. א' הן נמלאה. אישור
מה ק':

(רמז) **שמעתי** בשם ש"ב הרב
מחייסליון כי פ"א

שמע זקינו הה"ק מהר"ן מראפשיץ מהרבי
מלובלין כי אכלים שם מריפות אז הרכין
ראשו ובהם בלמשה כשבא לביטו הלך

ר"ה משם. הנני עתה חצות ריקנית.
אסע לזבלינה למלאותה

(רנד) **ר"א** שמעו מהרבי שום גנות
על זולתו רק על א' אמר
שהוא ווליקא. כלומר שהולך בכמה מקומות
ואינו נח רק פ"א בהיות הגאון הר' ליבלי
קאווליר רב אלנו. גיכה כאלו הוא עדיין
ילד כנר' שהרגיש זמיתה הלז בו שאמר
הרב מקאווליר ע"ע שהוא נשמת הש"ך
והוא חיברו

(רנה) **הה"ק** ר' יוסלי רב דאוסטילא
אחיו של הרב מקאווליר
שאל במכתב להרבי על ז' הרבנים שהרה.
איוו שם יקרא כשתלד. וכ' במש"ק להרב
המאוס"ג מ' יוסף אבד"ק אוסטילא. שיקרא
לו ברוך וגם ברוך יהי' (הוא הי' הר' ברוך
מליביווני) ואם השאלנו מיניו לנו שהוא זכר הלא
פסקה נציאות מישראל מדע שהזכר פניו
למטה ואנו רואים שפניו למטה:

(רנו) **פ"א** ב"א אבד"ק ר' ליהודי
בפרשיסחא ותיקף צנחמו
שלוס א' פסע חיקף וחיד ללובלין וכן
נסע וצבואו להרבי הי' שם א' דיבר ארה
עליו. מה שאתמול היה בפרשיסחא. שאל
הרבי האבד"ק מה תדבר א' אלי הייתי שם
וזה לא שמעתי והוא שקר

(רנו) **הר'** מנלי מעיר מדש פיליאל לא
היה לו צנים. וב"א להרבי
וא' יהי' לך כ"ז (ויצטלוואנליג) ולא הבינו.
ועלד לו בן ומי כ"ז שנים

(רנה) **הקצין** ר' שלמה קינסקוואליר.
ושם היה הה"ק ר'
חיתמר בעל משמרת איתמר. ובסעודה ג'
במשיכה היו בעלי עגלות וכמה אנשים
בשוק. ושהכלל א"ע לפני הרבי שט"י
שמקדים ללאת מן השבת. אע"פ שהיה
בעמו. מקול העצקות תבלבל שלטנו.
וכשב"א הר' שלמה לפרך א"ע. וקיבל רש"ת
הפרידה אלך הרבי ולוואו. זה ידעו
שכש"ל לאי' מהרבי זה לר"ך לביסע

ובי"א

וכי הוא המהלה הוא הרופא:
(רמט) **הרבי** מלובלין א' להר' בנימין.
לולי אני היו רעים אליך כו"כ
הלפים מישראל ויהי לך עוד זמן שימרחקו
יי"ך אנשים (מחמת שט"י מחסידי היהודי ו"ל)
וזה הרגיש אחר הרבי שכל העיר התנגדו
בל הה"ק רר"ב מפרשיסחא. והוא החזיק
עמו. ולא נכנס אליו איש

(רנ) **דודי** זקני הרב אהב ישראל
מחלה בייאוש ל"ע ונחפשא.
ומ"ז ראה זקני הטו"ז בחלוט שאלו. למה
לא הבאת קרבן תודה. א' לו. הבהמ"ק
חרב. א' הטו"ז בלובלין מקדש מעט.
הספר שם. ושאלו אם הי' דרך הצעש"ט
בימיו. א' לו. הי' יחיד סגולה ומהם
הייתי. ורמזתי באש"ע סי' כ"ה ע"פ שוא
לכם משכימי קום וגו'. וב"א ללובלין.
ובש"ק ב"א להבהמ"ד והי' שם בליבור
הומרים האדרת והאמונה. וקפץ האוהב
ישראל דרך החלון. ועשה הנזקרות
(קאזעלעקס) בהתלהבות. באחירת האדרת
וכו' זמן רב:

(רנא) **הרה"ק** מחו' המהרי"ל
מזאקליקוב הלשינו
עליו שממשיך ערה. וכשנודע לו שהלשינו
עליו לא נסע ללובלין עד יותר משנה שלא
יכול להתאפק א' לו הרבי דברו עליכם
כך. שאל אותו ומה עוד הלשינו. א' כך.
וכהתימו לשאל. שאלו ניא (כלומר מה מגיד
הרבי ע"ז הבין הרבי שזהו ע"י קנאה ושונאים
נאחז הרבי וא' מה נעשה הלא א' חז"ל
בסנהדרין למיתש מיהו מיבעי וזה נשרש:
(רנב) **הרב** אהב ישראל בלובלין הילל
בפני הרבי את הה"ק ר'

מאיר מאפשא. וא' הרבי מחסידינו ותלמידנו
הוא. א' האוהב ישראל. תלמודי הוא. א'
הרבי. הוא פה נשאלנו. וישלמו תלמידיו.
וא' להם לומר אני ב"ק וגם ב"מ:

(רנג) **הה"ק** ר' בנימין נסע דרך
ידיטשוב. א' לו בה"ק

(רסח) הדיק הנ"מ מאיר הארויז אבר"ק
שעפס (אחי הרב דודאיש

בשדה. אבי הס"ל מ' ליבש שהי' בעל
אחותו של הרבי מלובלין) הי' מספר בכל
יום מה שמתחדש בכל יום מכו"כ פרסאות.
וכל לילה חילק מה שהי' לדקה. ופ"א
בקומו בבוקר לא הי' לו לאכול. וכן כריכ
ימים. אז השביע השר של פרנסה. כנוודע
זאת להבדיקים הלשינו לפני הרבי. א'
ודישתמש בחגא חלק. שיוחלם כוח הראי'
שלו. ומאז חדל להגיד לאיש ולא ראה:
(רסו) הדיק מ' ליבש ז"ל אבר"ק
בולחוב. והרב ברית

אברהם בהיוםם בלובלין אלל הרבי. ואז
היה הס"ל הרופא ר' בערים מזאמושטש ז"ל
בלובלין (הובא בשו"ת מאיר נתיבים סי' ע"ה)
והרבי הי' סובל חולי הכרכשחא שילאה ממנו
ל"ע. וביקש מהם שיאמרו להרבי שלא
יארוך בעמידת שמ"ע בתפלתו כמה שעות.
השיבוהו. שזה אינו עושה מדעתו. רק
בתפלת י"ח מכלמו זה נעשית. מרוב התפלות
על המצוקה ההכרחי:

(רסז) הדיק ר' יעקב מראדומין סיפר
כי בהיותו לפני הרבי הי'
סס הס"ל רנ"ה מזידיטשוב. אחר קודם
עמוד השחר. להרנ"ה. ר' הירשלי. האיר
הבוקר. וא' הרנ"ה בודאי טאגט שוין. א'
הרבי. הלא הוא יום. וליוה להר' יעקב.
לא המולה. וילא וראש. כי הוא לילה ומחשך
אבל אחרי שראו שרטון הרבי להודות לו.
התחילו לנפות אליו וא' הלא היא חושך.
אבל פ"ה החלות שפשינו מדרך החושך ליום:
(רסח) כשבא א' שפסם באיו לאו
התחיל לכאב לו אבר.

ובבוא נואף כאב לו הלב. והבינו כשאחז
היד על לבו. וכו"כ פפתים הבינו להבך
כל העולם מאג"ש מגדו השמאלי ללד ידית:
(רסח) ר' הירש ר' אבילים מחאלי
הסמוכה ללובלין הי' מאג"ש.

פ"א נכנס אליו בבוקר. גתן לו י"ש
ולעקיד

ובסיומו סמוך לולאדווי ביקשו יהודי לסור
אליו להיות על צדים טילה. והתענה מן
הדרך. והביאו לחדר וסגר הדלת עד
שיבואו כולם. והם היו גולגים. כלילה אמר
וידוי. במוך כך נשמע קול דופק מחיל
לפתוח. ופתחו להם ולקחו כל מטלטליו
על העגלה. עד שבא לדרך הישר הגודע.
והראש א' לו שיתן פ"ש להרבי מלובלין
ותיקף לא נראה הוא וחילו:

(רנא) היה איש מופלג בחכמה וברתן
הר' מרדכי מק' ראקאווי.

א' שגברא נשכילו לשמחו. פ"א א' בסעודת
פורים בהיותו מבוסס. ע"כ יעוזב וגו'
באשמו ק"ו והקפיד הרבי. ונחלה. שלח
להרבי סלח נא על קל וחומר ונתרפא:
(רס) הבגיד מוואדיסלב הי' אלל הרבי.
והחשיבו למאוד. בודאי

עבור בנו הר"ר בונס. וא' לו. הלא אני
מחננד שלכם ולמה מקרבוני. א' הרבי.
הוי מקבל את כל אדם בסבר פ"י. א'
בסבר. שאפי' אינו פנים יפות יסברו שהיא
פנים יפות:

(רסא) הגאון הראש הברזל ר' עזריאל
הלוי הורוויץ אבר"ק לובלין

ז"ל. ליל קודם פטירתו הי' בריא חולם.
ודיבר מהרבי. והתחרט מאוד על שרדפו.
ולא הכירו. ושכב לישן ולה קס ר"ל

(רסב) פ"א בעה א' הרבי אין כאלקינו
בתנועותיו מהמגיד מראווי

ז"ע. הלך הלמידו הה"ק ר' דודיל מעליב
בהכותו באצבע לרדה בשמחה. ושאלו
חלמידו הה"ק ר"י מווארקי על שמחתו. א'
לו. הרבי מלמד כפת אוחני שיחה עופות:

(רסג) הדיק ר' פייבש מדובענקי בעל
אור החכמה. הלשינוהו
לפני הרבי. בבואו אליו הראהו כי שינוי
נשרו מפחד הרבי:

(רסד) הרבי א' לחלמידו הה"ק מראפשיץ.
כל הגדול. הוא מחבירו דיבוק

השגיגה. ילדו גדול. הוא סימנו מעלמו:

ועמו לו לסבת הממד וסדפס הצדל נקצבו
רגלי האנשים עד שאין יולא ואין בא א'
הנותן שלג כלמר. הלא כשיבא שלג יהי
נימם ושחור. ע"כ מחויב להיות כפור
וגריר ואלו מחקקים השלג בממשות כלמר.
וכן הוה

(רעד) א'. יש למ' מאלרליך (א' הג"מ
מאיר ר' זלמנס מלובלין. הה"ק
ר' מאיר מאפטא הה"ק ר' מאיר ר'
הירלוקס מאוסטראווי. הה"ק ר' מאיר
משעפס. הה"ק ר' מאיר מפרמישלאן ועוד
א') ואם יהי' לנו עוד א' יהי' לנו (לימנס)
לום אות :

(רעה) בעה"ב נכבד מלובלין ר' איסר
ר' אייזק ר' אבילעס בא
אליו לבוש פס וועסטייל. א' לו ווסט זהו
סדר נשים. אפילו העשירים עושין לר'
אחוריים ממין הגרוע ומסוגה משאר
המלבושים :

(רע) הגה"ק מ' ישעיה מפרשעדבורז
היה המ"ן בבית הרבי זללה"ה.
והיה אז שאלה על עוף והכשיר. ושאלוהו
חביריו הלא פפ"י הדין אינו פשר רק במקום
הפ"מ. והשיב כמה טרחות הי' להרות עד
שנחגלגל בעוף שיבא לפי הרבי אם כן יהי'
זה הפ"מ לעוף

(רעז) הגה"ק ר' נחמיה אבד"ק יוזעפאף
גדול העביר שו"ב שהיה
קרובו של הה"ק ר' מאיר מאפטא. ושלחו
הס"ק מאפטא ללובלין לקבול על הר"ר
נחמ' לפני הרבי. ובא הר"ר נחמ' ללובלין
וא' שלא העבירו. וכששמע זאת נסע הר"ר
מאפטא ללובלין פס השו"ב וכסבו מלובלין
להרב מיוזעפאף שיבא ג"כ. ובזואס יחד
לפני הרבי א' הר"ר מ"ו אני שלא העברתי
אותו רק הבית יוסף בש"ע. והיה נודע
משיפורים התמימות של הרב מיוזעפאף.
ולא דברו עוד מזה :

(רעה) הגה"ק ר' אייזיקל מפזריסער היה
חולה ברזון הריאה עד
שע"פ

אלעקד. א' לו קודם התפלה הנני.
השיבו רלוני ליתן לך עשירונ וגם עתה
לא יחסר לך בעה"י

(רע) הגה"ק ר' פנחס מגניווישאו. שהי'
תלמיד הגה"ק הר"ר שמעלקאן
מג"ש ז"ל הי' בלובלין. ולא נר' בעיני
הבטל תפלה מביהמ"ד הרבי שהתכלל אז
וכשבא לבית הרבי לעק למס הניחו להסתכל.
אמרה הרבנית. חולפא להרהר אחרי הרבי
ולהגיד דיעה א' הרר"פ. את תקח יקדחת
לסנה ו' שבעות וכך הוה הרבי התגלל
לפניו וא' שהבע"ת התפלל מקודם שלא
אכירהו ועליכס לא חשב. לכך ראייהם :
והבע"ת הקבוע שלו הי' הר' הירשלי
בראדקויער בלובלין ראו כל המתפללים
בביהמ"ד שלו א' התפלל בש"ק סמוך
להיזנער וזיוס קראו הרבי. ומיפשו אחריו
להביאו. ולא נמלא. א' הרבי פליו גדולות.
כאלו הי' המטהוד למשיח הבואל אם
הי' בעמו :

(רע) הגה"ק מ' ארי' ליב אבד"ק
וויטניא בע"ס ארי' דביע.

כשנשתדך עם חותנו הגה"ק בעל השיבמשה
אבד"ק וויסינראד. שינאווי אוהל. ביקשו חותנו
שלא להיות מחסדי הרבי וא' לו שיסעו
שניהם. ואם לא יקבלו לרבי אזי גם
הוא לא יסע עוד וצי"ז נעשה גם
ההשיב משה מחסדי הרבי ונודע מה
שהראה ל הרבי כי הוא יודע מחשבות.
(רעב) הרבי מלובלין בעת קריאת התוכחה
א' בכל קריאת פסוק. אזי
ווי דלל לעצט מען שין דאס. כי בכל פנין
היא ברכות גמירות אלא שנהלבס. משא"כ
הברכות המפורשות א"א לחול מחמת חסרון
הכיטוי. וכן בכל העלויות לזה לקרא א'.
ואחרי הפלי' אחר שיש שייכות העלי' לזה
הא"ס ע"ד הלכות והיו כהנים משיחת מולין
שלו אז :

(רע) ש"ק מה בסמךה שליטת היו מעט
אנשים שם ובאל הרבי הסיבה.

ובצוה הרר"ש דייטש לזבלינה הלכה אליו
ותפך מה רולים ממנה הלך לא היה לה זרע
ומה לה לעשות :

(רפג) **מתחילה** הי' מתנגדים נגד
הרבי בלובלין ואחרי
היותו שם ז' שנים בלובלין וראו כל הנהגותיו
עפ"י הש"ע שלחו כתב להרבי מפרנס
העדה והבד"ל איך שלוקחים אותו לבעל
הבית בעירם. והכתב הלז היא ענה ביד
נכדו הרב מואחשטן ז"ל :

(רפד) **הגה"צ** מ' גרשון חנוך ז"ל
מראדזין הלך לרחוק
בגדה. ולפניו הלך הה"ג מ' דוד אבד"ק
למאז ועוד אנשים ובהיותו עוד בילדותו
בעט ברגלו הר"ר דוד. כלומר שילך מהרה.
א' ר' דוד אליו. דרך ארץ שאלו למה.
השיבו אני נכד הרבי מלובלין. א' גם
אני נכד הרבי מפה. א' לו. אבל אני נכד
הרבי הלך לפני זקניו. כלומר שמיקל
הוא בכבודך. אז נתחוררו פניו וא' איני
מגיע לקרסילי הרבי ז"ל אבל מזב לכלב אחי
מן. . . אני חי ותקוותי להגיע למעלת רש"י

(רפה) **בעיר** אפאלי היה איש עשה
ליצית וכשנשא השמש
את הקערה ובו קוביל עבור הרבי אזי חטף
העושה ליצית הקוביל. אז לקח השמש
את השטרעמיל שלו לפני הרבי וא' זה
מראש האיש שחטף א' הרבי יחיה מאה
שנים וכן הוה. וכל הלדיקים היו מהדרין
ליקח הליצית שלו בכמה זהו

(רפו) **הר"ה** מ' נחמיה בהקלין ר' **ח**
שלמה קאנסקיוואליר.

וחתן מו"ר הה"ק רמ"מ מווארקי סיפר לי
(ואלו שמעתי מאחר לא הייתי שותב) כי
אח אשה ר"ש הנ"ל היתה אשה הה"ל ר'
הירשלי בהרבי מלובלין מקודם. ובעת שהקיסר
נאפאליאן מלרפת בבש את עיר ווין היו כל
אנשי חיל עוזרים לפני נאפאליאן. וא' הרבי
בני כשהיה בזוין מדרוש שלום הקיסר
נאפאליאן עזורי ולא הבין וכשעבר לפניו
לא

שעפ"י הרופאים לא היה יכול לחיות אמר
לו הרבי כל זמן שאני חי תחי' גם אתם
וכשנפטר הרבי. בכה ר' אינקיל מאוד
מאין הפיגות. ושאלו הה"ק ר' שמואל
מקאריב ע"ז. וסיפר לו. א' לו הרר"ש אם
כן תהיה על כתיפי וכן הוה ואחרי כעירת
רבו הרר"ש מילא מקומו. ומ"כ אלל רבו
בוועגנראווי באהל אחד רק שנה אחת
חיה וכשנפטר הר' דוד בנו של הרר"ש
זיוה שילבו אחר פטירתו לבקשם שיהיה לו
מקום קבר ביניהם מה שלא הי' מקום.
ונחרחב המקום ויהי לכם

(רעט) **שבעתי** מר' יוסקא שו"ב
מלובלין שראה בעלמו
שהר' אינקיל כתוב בפני הרבי בלובלין את
המורות שלו בספר. והר' אינקיל א' שלמד
מדרש שמואל (רבו) כ"ב שנים :

(רפ) **הה"ק** מדזיקוב ז"ל סיפר לי שבעת
היות הר"ר שמואל בלובלין
שלא כל בשר בקערה שלו בכל יום לבדר
לו חתיכה בשר קודש שיש בו גיליות קדושות.
והיה חשוב מאוד בפיני הרבי ומילא לו
רלונו והרבי ז"ל פירר לו כמו חוטין דקין
כלומר את זה תאכלו :

(רפא) **פ"א** בא הרבי להבהמ"ד בר"ה
להתפלל. וא' הרר"ש עם
וואלט רעכטיג גיוועזין בעסיר אויבין היינו
שיתפלל בדירותיו שהם למעלה. והה"ק ר'
שמעון דייטש הי' איש ריבו על ידי שנטה
לגד היהודי ז"ל שהמשיך עדה בחייו.
אמר שכיון בזה שיסתלק הרבי ויבא
למעלה בג"ע כדי שיתעלה היהודי וגמשה
מזה מחלוקת לג"ע

(רפב) **הרבי** קודם פטירתו ביקש מאשתו
מרת בילא שלא תנשא
לאיש ויפעול עבורה **שבע** אחר פטירתה
באהל האמהות. ולא נחרתה. וכל רבנים
שצרכו אותה לפנייהם אמרו שיהיה לישא
אותה. וכשאהל לר' יצחק גאלדרייך מטשעמוב.
והחסידים כעבו עליה ולא יאמץ המולה.

(רצ) **הה"ק** ר' אורי מסערעליסק ה' כבאים ללובלין יליד שהוא ארץ ישראל. ומלך הבהמ"ד היא ירושלים. ובהמ"ד הר הבית. והדירה אולם והעזרה והיכל. ומדרו היא קה"ק. והשכינה מדברת מתוך גורו אז יבין מה רבינו :

(רצא) **בפ'** בהעלותך מי יתן והיה כל עם ה' נביאים. א' הרבי צדיקומוחא. מי יתן גראשין אס יהיו כולם נביאים ורבים. זה א' הר' יהושע משמש בווארקין לפני מו"ר הרמ"ו זל"ל ג"כ צדיקומוחא. א' מו"ר ע"ז הרבי היה יודע לומר מורה וס"ו בפשיטו. אבל נודע שהמטבע היא יוד שפע חכמה. ואם יתחלק החכמה בלי לנעה אזי יוספק ההשפעה. (רצב) **בעת** שבנה הדוכס טשארטרינסקי ארמונו הגדול והיפה בעיר פילוז א' הרבי שבונים זה עבור חסיד א'. וכן נשמע בשם המגיד מקאזניץ ואח"ז בעת שמלה הרה"ק רמ"מ מקאלק זי"ע ישב שם בהארמון הזה לשאוף רוח לח אז בשנת תקצ"ו. וא' הרה"ק ר' ישראל בנו של הרבי. זכורני כי כן א' אבי זל"ל. ודאי כיון עליו.

(רצג) **א'** בא להרבי לקבול על אשמו כי היא רעה ומושלט עליו. מנהו הרבי. וועהר האט דין גיהייסין טוהשין. מי לזה להחליף פיה כתי' (בפ' בראשית) ואל תבך משוקתך. אז ורוא ימשול בה. אבל כב"ה מקדים ההשיקה אליה אזי היא תמשול בך

(רצד) **אא"ז** הקלין מו"ה אפרים פישל ז"ל מצעלזין (נפטר שם תקמ"ו) בנו הר' שמואל זנוויל. היה יושב בביתו אחיו של הרבי הר' זעליג. ולאשר לא ה' ביכולתו לשלם שכר הדירה גרשהו מביתו לחין קודם ר"ה ליל ר"ה הלך הר' שמואל זנוויל לגטול דלתי החלון. להכניס אור הלארען להבית ולא בא עוד ואיננו עד היום הזה. ונשארו אחריו הבן יחוס בחיים

לא אחר מפתח אבל נאפאליאן א' לו. סגיד לאבדן כי אינני ירא וכשבא לאביו וסיפר לו. א' לו. הרהר מה שבה עליו. וכאשר בא חיל רוסיא לובלינס הלך לקראתם וא' ממלך אדיר הלו לא מוילאו אחר וולם מלך המשיח :

(רפו) **פ"א** בליל ש"ק א' הרבי אחר בהמ"ו מחר גלאק זיבין יתפללו כל העולם. והלך להדרו. אחר כך שב להבית הסעודה בנימן חו"ך ודרכו של הה"ל ר' בנימין להחלל באיחור בהתלהבות. ולמחרתו האילו העולם ויביאו את הר' בנימין ויתעטף בטלית. בסעודה שאל האם התפללו כל העולם בליבור השיבו הן שאל. ובנימין. השיבו הן. א' ה"ק בנו הר' יוסף מטורטשין כמדומה לי שלא התפלל. אזי קראו בשאלה התפללת בליבור א' לא. אחר הרבי. אני דן אותך לכף זכות. משחומם בלבו וא' הר' בנימין. שערתי בנפשי שאלולי שדן אותי לכף זכות לא נשאר ממני אז שריד ופליט. אבי ז"ל שאל אותו למה באמת לא התפלל עמו. ובפרט שכ"פ א' הרבי שאם יתפללו עמו תפלה אחת בייחוד יגביהו למדרגה גבוה השיב הר' בנימן. לא אוכל לומר רק שהיה כמו פיקוח נפש

(רפח) **התפילין** של הרבי זל"ל נמכרו לעיר דובענקא בעד

מאה ר"ט. והיה ד"ת על שגררו הויעה מהתפילין

(רפט) **הרבי** מלובלין א' שכל מי שהיה צדיקו מובטח לו שיעשה תשובה לפני מותו. והגר' מאיר ר' זלמנס מלובלין בכה לפניו על בנו שיאל לתרבות רעה וא' לו שישב לפני מותו. וכן הוה ג' ימים לפני מותו אמר בחיי שחקתי על האומרים שיש מלאך המות. עתה אני רואה. מי ידע רוח בני אדם וכו' (קהלת ג' כ"א פ"ט) :

העליזות מוארשא (הוא אבי הר' יצחק שמואל
מגריף ואבי הג"מ פישל אבד"ק שטעקעסין.
חותנו של הגה"ל מ' דרוק הכהן מלובלין
ז"ל) ה' בעסקי הפרנס הקלין הגביר מו"ה
בערקי בערקזאסן בזהרשח וצמד להרבי
מלובלין ליתן לו פנה שרלונו להספיד משם.
וע"ז השיבו הה"ק ז"ל במכתב ח"ל:

ב"ה היום יום ב' מנחת.

שלוש וברכה. מאלקי המערכה. לכבוד
אהו' ידיו ה"ה הרבני המופלג
הוותיק מוהר"ר יהודא ליב נ"י מחסידי
הנקרא ר' ליבוש חע"מר אדום הדבר
אשר ביקש מיני ליעלו מהודעא. שפיריה
בדבר בליז נ ש"ק חתר הבדלה. והנה טוב
הדבר לפני שניכם. ולהיפך חו"ש לא טוב
למר ולא להם. ע"כ לוותר בסומא והל
יפרדו. והיה בזה שלום כ"ד אוהבו
ומלפני טובתו ומוצאם תמיד בזה ובזה:

נאום יעקב יצחק במו"ר אברהם
אליעזר הלוי הורוויץ ז"ל:

ומעבר השני כתב בזה"ל. מק"ק
לובלין לעיר מארשא ליד האי
רב חבובי ויקרי ה"ה הרבני המופלג חכם
הכולל מו"ה יהודא ליב חסלמיר המהגורר
אלל הגביר והטפסר מו"ה דוב בער הנקרא
ר' בערלי:

(רצו) **ביכתב** ב' היים יום ד' דמונכה.
שלום וכ"ס להרב המאה"ג

מו' יוסף האב"ד באוסט לא:

בדבר ששאל איזו שם לקרא אשר תלד
לו ז' ראיתי במוש"ק שסלד זכר.
ואם תשאל הלא בטלה נבואה. ידוע מאיז"ל
שכל היולדת זכר פניו למטה. ואמו דוארם
שפניו למטה וקראת שמו ברוך. וגם ברוך
יהי:

(רצו) **מכתב** ג' ז"ה קיט יום ג'
חרומה:

שוב"ט להרב המאה"ג מו' צנץ נ"י
האב"ד גאללוב:

הנה

במים ה"ה הה"ק ר' אייזקל ואחותו
רחלי. אם הג"מ יחיאל אבד"ק פושטשאך.
אל"ז הגאון מ' אברהם הימלפארב מלובלין
שלח את חתנו הרב החסיד ר' משה יאטשים.
שהי' ממקורבי הרבי. לפייסו להרבי עבור
אמיו הר"ז ואחרי כי לא הי' להילדים מ'
אייזקל ורחלי מקום. קיבלם הרבי לביחו
להחזיקם. פ"א בכה לפניו הילד מ' אייזקל
שאין לו אב א' לו הרבי יש לך אב
בשמים. א' הילד אבי נחן לי בכל יום
לאגראשין. ומפורסים בפי אנשי לובלין
וסביבותי אשר בכל יום הי' הילד מולא
לאגראשין. והי' זה עד יום הסתלקותו.
חביריו הילדים כגילו נתקנאו בו והלכו
אחו להחדר. ופמאוס ראה הילד לאגראשין

והי' למופת כי הרהיב בנפשו הרגש קדוש
עד שהי' הכותב פתקאות וכל הנכתבים
אלל הרבי. ובהמלט הריב בין חסידי
לובלין והיהודי הק'. הי' הר' אייזקל העמיד
החוך בזה. ואחר פטירת הרבי הי' תלמיד
מוכבד להס"ק ר' ליבש מזאקליקוב ואח"ז
המשיך עדה הוא הר"ר אייזקל הלענטשא.
והתיירא בכל ימי היא"ל של היהודי ז"ע
ובן הוה שגפטר יום ג' דהס"ט סוכות יום
פטירתו של היהודי ז"ל. בהפרכסם השם
טוב להנערה חנה שרה מלודמיר. ברוח
רקודש ומוכח ס הנקד' דהם לודמיר מיידיל
(כל עניני' מודפס במ"ע מו' שמואל
ל"א הוראדעטקי בק' בערין) האילה האשה
רחלי באחיה ליסע ללודמיר. אולי יתוודע
לה ע"י מקום חתנות אביהם הנאבד. ויעלה
להגשא לאיש אך בלחותו יום שנישאת להסופר
דשם נתגרשה כי נפל פחד עליו טרם
עשה מעשה. וגמעה לעה"ק טבר' ונפטר
שם:

(רצו) **הרבי** הלך ט"ז. י"ז אדר בכובע
של שבת. היימ שטריימל
ווייעריך לבן:

(רצו) **הרה"ק** ר' שמעון ז"ל מיטערסלוב.
חתנו המופלג ר' ליבש

הרב ב"ה' צעיר הזאת. וארצ היה חכם גדול יחסיד מפורסם. וירא הרב והנה עיניו הלדיק יורדות כנחל דמעה. וישרד הרב מאוד ויאמר לו למה חבבתי. ויען הלדיק ויאמר על שזכרתי היום זכרה לבגלה שזכרתי היום זכרה ששש לי כל לרכי. וכבר פזר חלי היום ואני ואשתי ובני בייתי עדיין בחפניות כי אין לנו לחם לאכול. ויאמר אליו הרב אל חבבתי. לא זכרת זכרה לבגלה. כי הצורח ב"ה יודע יוסר מה שגריך לך ממה שאתה יודע את לרכך. ע"כ בלי ספק שהי' זה לרכך שלא יהיה לך היום לאכול עד אחר חלי היום וישמח העני הלדיק מאוד על תשובת הרב. וקבל על עצמו מהיום והלאה שלא לזכות עוד על שום דבר. וכו' ע"ש. ומקובל בידי מחסידים זקנים כי הרב הזה שהשיב להעני היה הרב"ק הרבי מלובלין ז"ע:

(שא) ב' זכר לדיק דף ח'. מי שזכאו להחפניות מהרואי להחפניות אבל לא להסעות בגפשו כי כבר בזה נעשה שיינער צמור. וחסיד אי' ממקשריו של הרב"ק ר' יעקב יחזק מלובלין נ"ע החפניה פסס אי' חפנית לשבת. ועש"ק קודם לאת ביאת השמש תקפו לימאון פורא עד אשר ממש הציע לשפרי מות ר"ל וראה באר מ"ח והלך להבאר ורלה לשמות אח"כ התבונן בדפשו. איך בשביל שפה קטנה שפוד עד לילס יאבד ההפסקה גדולה זו וחזר מהבאר ולא שמה ונפל בלבו גלות איך שפוד בנסיון גדול כזה. וחשד אח"כ בגפשו מוטב שאלך ואשחט מלהיות גבה לב וחזר להבאר לשחט. ובאשר בא להבאר פסק ממנו הלמאון ולא שמה. אח"כ נכנס להיכל כ"ק הרב"ק ר"י מלובלין נ"ע אשר הי' עק' החופה. ונחמ"י כאשר ראה אותו הרב"ק הר"ל אשר לו הרב"ה נחמסיד. דאס איז א' דלשחט ואמר מלאכה עכ"ל"ק.

הנה צעירכם יש שגי שויצ הא' אינו שומע וכו' אינו בודק והמוכ"ז ידדיתו סח' יעקב כ"י הוא שומע ובודק וירא שמים יבטל תפלה לדפתינו ראוי שתקבלוהו וסבאו בזה ובזה

נאום יעקב יצחק במר"ה אברהם אביעזר הלוי הורוויץ זללס"ה

והנה צבואי לשם היה שחוק צעיר כ שלום בלי שום הרפור על הב' שויצ אך בואו היום שאתריו הי' לפלגות ומה' יקת ונתברר שכן הוא ונתקבל בפרסום גדיל בשם הר' יעקלי גאללוצר חזן ורבים שהו בלחא דכריו. והבוא הרב ר"צ הנ"ל בשו"ת רע"א והיא צפרייטין גאללוצר הסמוך לפיזנא. ע"י מהס"ג אבד"ק סערלאק שליט"א

והנה מה שבי' אלי מכתב חזיתאי כבוד יד"ג הרב רנה"ג פ"ה כ"י. ט"ה וכו' וכו' אבד"ק פלונסק שליט"א.

בשם ה' ובעזרתו ית"ש. יום ג' ח"ב ח' תמוז הרע"א פלונסק:

שויצ וכ"ע לכבוד יד"ג המופלא ומפולג וי"ח יראת ה' אולרו וכו' מ' משה

מנחם נ"י ווארדען בקיעלן:

(רצ"ה) **היום** האירו מאי עיני הקונטריס'י מספרו נה"ר ומלאתי בזה פניאם יקרים. ואשר דרש דרש משה לרשום לו מור מנפלאות רבן ומאורן של ישראל ש"ב זיוקלס"ה. הנה סדרות רבות כחראי גם סבדו. ולמלאות רצוני אבוא עכ"פ בקגרה עפי סאפרים וספרים, המה נאמרים

(ש) ב' צס' עשרה למאה דרוש ו'. וכמעשה שהיה איש לדיק פרי מאוד

דר צעיר אי' והיה לו אשה ובנים והיה מחספק בלחם נר ומיס למן. ובכל זאת לא מש מחוך אהלה של חורה והיה תמיד שמח וטוב לב כאלו היה פשיר גדול. ויהי היום יבוא השגי אשר חלי היום אל פדר

המפורסמת טעמפל לאמור לו שיהי' אללה בעסק פראפינאליע שלה והיא חתן לו שעה ר"כ לשבוע שיהי' קאסירר על המעות וכששמע זאת הרר"צ אמר בלבו א"כ כבר עזר לי הש"י ופתח לי בחזרה שפרי הללתי. אין אז עם אלו יא אזוי השי"ת האט שוין גיהאלפין. היים איך שוין לריק ר' בונם דמשיקרא וויל איך נישט זיין קיין וואסין מענטש נור איך וויל זיין אשוקף. אזי אחר' לה. וכששמעה הגבירה הנ"ל תשובה זאת היטב חרה לה ולא שלחה אליו עוד. אמנם הוא הרר"צ בגדול אמונתו שהי' בו כעת יטב בשלום והשקט על דלתי התורה כי בודאי כבר עזר לו הש"י. ועד אחר איזה ימים שלחה אליו לקרא לו כי גם לזה נמלית להיות לה שותף ועוד נהגה לו מעות לשלם כל חובותיו שנחמייב עד כה. והרוויחו באותה שנה הרבה מעות. ואז נסע בחזרה להרבי מלובלין ובפתחו הפתח אמר אליו הרבי אחת הוא שכן הי' גזר. נאך איב וויינין זיך האבין מיר נישט גישמוסט. ע"ש בס' שמחת ישראל הנ"ל:

(שד) **ב'** בס' בית יעקב דף ז"ז ססיפר הה"ק ר"י מקאזמיר ז"ל בשם מרן הרב ז"ל מלובלין. שאחר שאל אותו על קביע' דירתו וא' לו שבעיר זה טוב לו לפרנסתו ובעיר זה טוב לו לעבודת ה'. והשיב לו הרב ז"ל. כי גם זה לך בן. ירלה כי גם על הנשמה לריך אתה להשגיח: (שד) **עוד** שם. סיפר כאשר מרן הה"ק ז"ל מלובלין הסמיך את ידיו את הה"ק ר' משה מקאזמין ז"ל. וזוה עליו לנהל עדת ישרון. אז שאל לה"ק מ' שמואל מסאקלז שהי' ג"כ שם אם ישאל למרן הנ"ל אם יברך את הבא אליו בדרך הנדיקים. והשיב לו מוטב לכל ישאל רק יסתכל לשמים. וסיפר מרבינו הק' מלובלין שקודם הלימוד א' ולרשע אמר אלהים מה לך לספר מאקי וקבל ע"ע מחדש לעבוד ה':

(שד) **ב'** בס' מאמרי שמה אחת כ'. שאל הה"ק הר"ר בונם ז"ל להס"ק

(שב) **ב'** בס' שמחת ישראל דף ו'. הה"ק הר"ר בינס מפרשיסחא בא פ"א לפני הרבי מלובלין קודם פסח ושאלו הרבי ויהי גייט עם דיר. ולא הי' יכול להשיב רק תיבה אחת. ביטטער. כה היה במרירות. וא' הרבי הק' ביטט שוין גיהאלפין כנא' לב נשבר וכו':

(שג) **ב'** בס' שבתי לדיקים דף כ"ה. פ"א הביע הה"ק הר"ר בונם ז"ל בזה"ל. להרבי מלובלין היה לו חסידים גדולים וטובים ממני אך מכירו הייתי ביותר מהם. כי בפ"א באהי לחדרו ולא הי' הוא ז"ל אז בביתו ושמעתי קול מלפאק מהמלבושים שלו שלועקים גדולתו של הה"ק הנ"ל. מעשה זו סיפר. הה"ק ר' אלי' ז"ל אבד"ק וויסקיט מפי מגידי אחת ששמעו בעלמם מהה"ק ז"ל:

(שד) **ב'** בס' אור שמחה אות נ"ו. אלל הה"ק ר"י מלובלין הי' נהוג שאחרי יוה"כ באו לפניו כמה אנשים לשאול איך היה חתימתם. ולהרבה הי' השיב. ופ"א הלך ג"כ הרבי ר' בונם לשאול. והשיב לו כי בשנה זו יפסיד ויאבד כל מעותיו וכן היה שבאותו השנה היו בני ביתו זוגתו ואלאזיו חולים רמ"ל והוליד כל רכושו שהי' קרוב למ"ו מאות רז"כ שנחשב אז להון רב על רופאים ורפואות ולא נשאר לו מאומה במה לפרנס א"ע ונסע לעיר הבירה ווארשא אזלי יומין לו ה' איזה פרנסה טובה ועמד באכסניא טובה הנקרא האטעל. כדרכו בימי עשרו. כי הי' מפונק גדול. ואכל ושהה שם איזה שבועות עד שעלה לסק כ"ה רז"כ. ולא הי' לו אפי' פ"א כי לא השתכר מאומה וישב ונלטער מאוד ע"ז ושיהי' ח"ו חילול השם על פ"ח כמוהו אם לא ישלם. ולערו הי' גדול מאוד עד אשר בכה מאוד ע"ז במר נפשו. ובחורך כך נכנס אליו המשרת לשאול אותו מה יסעוד היום אם בשר אינדיק או אוז וכיוצא ומדיבורים אלו בכה עוד יותר. והנה קרוב ה' לנשכרי לב וכאשר עמד ביינו בא אליו שליח מהאשה

מלובלין סיפר והגיד מה שראה למה לך זה אם לא שהיה לו בודאי איזה דרך לפצוץ ה' ע"ש

(שי) ב' גם שער זה רבים אוח י"ז. שמעתי מפי רה"ל מהר"א ז"ל שזהו חותמו בבית חותמו הק' ר' מאיר מפרומשלאן ז"ל שאל לחסיד א' שהיה דרכו לנסוע להק"ק מלובלין ז"ע לומר לו איזה חידוש משם רבו וא' לו שהי' מפרש מאז"ל כל העולם כיוון בשביל חנינא בני וכו' דהב"ק היה מתרעס על רחב"ד כיון דזכה למעלה בזאת שהעולם כיון בזכותו א"כ למה די לו בקב חרובין מוטב היה לו להרבות בהולאות וי"ז היתה מתרבה שפע רב בעולם כהנה וכהנה. ופירש בזה מאז"ל ואל תתאוה לשלחנם של מלכים ר"ל שלא תחשוד את הדיקים שמרבים בהולאות ביתם שיש בו שמך תאוה ח"ו. ששלחך גדול. ר"ל מש שאלה זכית לעושר הוא משולחנם ע"י שהם מרבים בהולאות ביתם ומאכלם ומשתיהם עי"ז הם משפיעים גם לך שפע וכתוך גדול מתתם ג"כ כנ"ל ע"י כתרם גם כתרך גדול. (ועד"ז יס' לפ' צפ' נשא ואיש את קדשיו וכו' ואיש אשר יתן לכהן וכו' והבין) וע"ז השיב הק' ר"מ. הה"ק מלובלין ז"ל אמר לפי דרכו בקודש ואני מפרש כך כל העולם כיון בשביל חנינא בני וכו' הוא זה והוא כמשיב וחנינא בני די לו בקב חרובין מע"ש לע"ש. מי שהוא בבחי' יוכל להשפיע שפע לכל העולם. ואחרי סיפור המעשה הזאת א' ובאמה אלו ואדא"ח:

(שיא) ע"ש. שהחסיד הג"ל א' לחתנו הג"ל בשם הק' מלובלין ז"ל הוה אמר למה המנהג לזרוק דבר מאכל בשבת שירה להפירים. וא' כי דמן ואצורים הניחו מן המן ברחוב בש"ק כדרי להכחיש דברי משרע"ה במאמרו שבת לא יהיה בו והלכו הפירים ואכלו אותם. וזו יאלו מן העם ללקוט ולא מאלו ר"ל לא מאלו מה שהניחו. ע"כ בשבת שירה שקיירן

הרבי מלובלין ז"ל. וכי כן הוא האמת כמו שא' הרבי שצאם האדם מכיר ערך מלמו וחשבון נפשו אזי הוא כמו שאומרים העולם בעת שמחשב אחד עם חבירו חשבונותיו. אשר החשבון הוא חלי פרעון אצירעניגט איז האלב בעלאהלט והשיב לו הן וסברא הוא כמו מי שיש לו סחורה מחוץ למדינה. אם מניחים על הסחורה חותם המלך נעשה הסחורה כשרה. כמו כן מי שמכיר ערך עממו כפי מה שהוא באמת. א"כ נקרא עליו שם ממ"ה הקצ"ה אשר חותמו אמת. ונעשה כשר. ע"ש בס' שמחת ישראל

(ישח) ב' בס' רמזי אש בתדל"ז פ"א אות י"ט ומה שחני מקודם שהיא מללת את האדם מדרך מיתה ואח"כ הדר מפרש. שרומז מה שהי' מעשה בדורות שלפנינו ששמענו מאת הקדוש ר"פ ז"ל מסטריקוב שהי' איש א' בעל עבירה גדול שהי' נכשל בא"י הרבה פעמים והי' בע"ג והי' נוסע לביתו אחר שהי' פורק הסוסים ממשא ופגעו בו קדוש א' ועוד הרבה חסידים שנסעו להסתכת בלל קדושת אדמו"ר מלובלין. עם בע"ג אחר שהי' לו סוס גרוט ביותר ולא הי' יכול לילך מפני שהי' יום גשם ושלג וירדו מהעגלה ופגעו בהבע"ג הנ"ל ולקחם לעגלתו י"ב פרסאות ולא רלה ליקח מהם אגרא כלל ולזמן רב אירע שפגע הקדוש הנ"ל בהבע"ג הנ"ל והכירו והכיר בו שהוא בעל עבירה גדול ומיד פעל כמה פעולות בכל כחו שהי' לו מילדותו עד שהחזירו בחשבה גמורה בזכות הטובה שעשה לו לכן א' שלדקה מללת את האדם מדרך מיתה כהנ"ל

(שמו) ב' בס' דברי דוד דף כ' ע"א א' אדמו"ר ז"ע על אציו הק' מרוזין ז"ע שהי' יודע מחשבות כל אדם וכו' ואח"כ דיבר מההלה"ק מלובלין ז"ע שהיה חוזה עתידות והמר לפני העולם מה שחזה בנביאתו. וכו' והפלא הוא שהה"ל

על נכון הבוקר והשמש צללים
פג משינתו הזכיר א"ע הלא הוא צא בשליחות
פק"נ ועתה כבר קרוב לזהרים והוא עוד
שיכב במטתו. זרז א"ע ורצה לילך. שאלו
הרה"ק מה תחפו כ"כ. לך והתפלל ותסעוד
לבך ואחר העבורו תן הקוויטל והפדיון ואני
אשלח אחד מב"צ כי ילכו אל הרבי. והאיש
הסכים ע"ז. והה"ק אמר לו תשובת הרבי
כי יסע בשלום לביתו כי היולדת נפקדה
למז"ט עוד צלילה וילדה בן. האיש אבל
ושמה וילך לביתו וראה כי כן דיבר לו הה"ק.
ואח"כ נתודע לו כי הוא הוא ה' הרבי.
וא' הה"ק כי מן השמים הסבו לו זאת לקיים
הכנסת אורחים כראוי. ועיין לעיל אות י :

(שמו) ב' צם' ברכת אברהם פ' בחקתי
שסיפר רה"ק מ' צבי אלימלך
ז"ל אשר ה' צלובלין אלל הק' רבי ר'
אילקל. וצלהל ביתו כלתו אשת ר' ישראל
ואמרה שיתפלל עבור בנה הילד וא' הקדוש
שאינו מכירה ואינו רואה אותה כי קדש
אבריו ועיניו שלא יראו רק מה שהוא
לראות הבורא צ"ה. והנה יפקד חשב שבנו
נעשה רשע ח"ו ע"כ לא יראה אותו.
ע"כ א' ליוסף ראות פניך לא פללתי. כי
כח הראות לא יעשה פעולה שהוא נגד רצון
הבורא. והנה הראה אותי גם את זרעך
ובודאי הם לדיקים וכו' ע"ש וכן מביא
זאת שם צפ' ויחי. שבא כלאו
וא' אשר הילד שלה חולי וא' הרבי שאינו
מכיר אותה. אשר למד לעינים שלו שלא
יראו שום דבר שאינו ברעון הבורא וכו'
ע"ש :

(שמו) ב' צם' גאולת הארץ דף ה'.
צרה"ק הרבי מלובלין. הצידי
לי הזקנים מלובלין צילדותי. כי היה צומד
מאוד בתפוקה נפלאה ליסע לא"י. ואמרי
העמירו עליו תלמידים ובני ביתו על דעתו
להעבירו בצרכות. התפלל וא' כי פעל שבדרך
חלוננו יצא למכון המקדש שלמעלה תפלאו.

עיי

סקורין פרשת המן נותנים לפניהם תחנות
בשכרן ודפח"ח
(שיב) ב' צס"ת נחלה לישראל ה' ליא.
וכן שמעתי משם הקדוש מלובלין
זי"ע. ההוא א' שטיב לשבות אלל לדיק
שתי שבתות כסדרן שלא יבא ח"ו אוירא
דהאי גיסא ודהאי גיסא ויצטל לי וכו' ע"ש
(שיג) וישם צס" ט' כ' שמעתי צסס
רה"ק מלובלין זז"ל ההוא
אמר לפרש גזירה עבירה דנעלה (כתובות
דף ג.) היינו גזירה נעשית כדי שתצטל.
והאריך שם לפרש הכונה
(שיד) ב' צס' דברים ערבים דף ל"ו
הה"ק הרבי מלובלין ליסר
א"ע כי לא יוכל לקיים הכנסת אורחים כפי
המלצתך. כי אינם מזוים אללו. פ"א
במורק ובאישון לילה ה' קרח מורא למאוד
וה' בסביבותיו ערך ג' מילין מקשה לילד.
ולקחו איש א' ושלמו לו את אשר ביקש
כי ילך לעיר לובלין אל הה"ק להזכיר את
האשה היולדת. איש הג"ל בא שמה באישון
לילה ובכל העיר כבר היו יציגים החלונות
סתומים באין מאיר. ואלה שמה בבית
הרבי כי הנר מאיר. הלך שמה ודפק
על החלון הה"ק יידי פתח לו. ועשה
מדורת עלים תוך הבית עבור האורח הבא.
האיש הג"ל צו נפשו בקרבן. וא' להה"ק
כי רעב הוא ללחם האכילו והשקהו וא'
הה"ק כי רוצה לילך לישן כי רב הדרך אשר
הלך עתה בקרה הנירא. והאיש הג"ל לא
ידע כי כאן יר הרבי ועם מי הוא מדבר.
שאלו הה"ק מאין באת ולאן אתה הולך
א' לו י' בא לכאן לילך אל הרבי להזכיר
שם האשה המקשה לילד אבל עתה באישון
לילה לא יוכל לילך ולבקש היכן דר הרבי
שאל אותו הה"ק מבלי משים. מי היא
האשה הלו. מה שמה ושם אמה. והראה
לו הקוויטל אשר נתנו לו כי יתגהו להרבי.
הה"ק א"ל לך לישן. ובבוקר הלך אל
הרבי. ונתן לו מטת נאה. והאיש ה' יסן

אכל אח"כ מי יודע. והשיב לו אין אנו רואים לחיות יותר מאדמו"ר. א' לו ה"ק מלובלין ר' הירשלי מה אהם אומרים. הלא אהם לעיר לימים ואני ישיש והשיב לו אהפלה שיחי' רבינו לעולם. ושאל אותו הה"ק מלובלין. וכי חיי אדם לעולם. והשיב לו כוונתו שיחי' רבינו ק"כ שנה כמו שחי משה רבינו ע"ה. ושאל אותו עוד הפעם ר' הירשלי מה זאת קודם אחרתם לעולם ועכשיו אהם אומרים ק"כ שנה. הלא ק"כ שנה אינו לעולם. והשיבו ראיתי בספר אשר משרע"ה חי ק"כ שנה. כנגד היוצלת שיש בעולם כי ששת אלפים שנה הוי' עלמא. ובששה אלפים יש ק"כ יוצלת ויוצל נקרא עולם כמד"א ועבדו לעולם נמלא כי ק"כ שנה נקרא לעולם ונהגה ה"ק מלובלין ז"ל מאוד מהדיבורים ההם. ושאל אותו באיזה ספר ראה ואמר אפשר בזהר שלי וקלס' : (שכא) **ראיתי** בכת"ר רב גדול א' ז"ל שכ'. א' שאל את הרה"ק הרבי מלובלין ז"ל עלה. שיש לו פרנסה בביתו רק בלימוס גדול. וחסיד א' הליץ לו שיעט סימו לדרך לקבץ יד על יד. וא' לו כחי' אשרי יושבי ביתך בחד אפי' ואשרי תמימי דרך בתמי אפי' והטעם כי היושב בביתו יש לו חד גוונא כמו שהוא אצל ההולך בדרך יצריך לאדם פניו משתנות לכמה גוונים ויש לו תמי אפי' כמ"ש הכ' ברוס זלוח לבני אדם. ודרשו ז"ל כיון שלריך אדם וכו' פניו משתנות ככרוס וכו' עוד א' לו כי באשרי יושבי ביתך כתי' לבסוף תהלה ה' ידבר פי ובאשרי תמימי דרך כתי' לבסוף תעיתי כשה עובד. להורות לנו הכ' כי רפ"פ שנא' צדיקים אשרי תהלה אטפ"כ יש חילוק ציניהם. כי היושב בביתו יש לו כנאי לעבוד ה' ולספר בשבחו. ע"כ נא' תהלה ה' ידבר פי. אצל ההולך בדרך אין לו כנאי לעבוד ה' כנאו כי יש טרדות ע"כ נא' תעיתי כשה עובד כי הוא כשה. חונה עכ"ל : ועיין לקמן. אות של"א. ראיתי

עיין לעיל אות ק"א ובמכתב ה"ג מסעראלק. (שיז) **ב'** בס' תורת שמואל דף ז'. הגה"ל מ' שמואל אבד"ק ווארקי. ומ"מ דק' אפטא הכתופף בל"ק המגיד מקאזניץ ז"ל ופ"א ה' בלובלין אצל הרבי ז"ל. בבקשתו מהמגיד מקאזניץ לשלחו אליו. ובזואו כיבדו הרבי לישיב אללו ולא רלה. וא' לו הרבי כי בתורה (פ' וילא) כתי' שצ"ה עמדי. נוטריקון שמואל בן היגרא ונתרלה לישיב אללו וכו' : (שיח) **ב'** בס' שבע רלון דף ח'. סיפר הה"ק ר' בעריש מאושפלין ז"ל פ"א ה' חתונה גדולה בזארנאווא והי' שם לדיקים יותר מצ' מאות וחסידיים לאין מספר וכמדומה שה"ק מלובלין הי' המחותן ושכרו בית גדול מאוד עבור ה"ק מלובלין סאלא גדולה והוא ישב בחדר קטן לבדו פ"א בא הרב להסאלא הגדולה והי' שם אנשים הרבה וכאשר בא ישב על השלרין הקטן שהי' שם ואח"כ עמד על רגליו ודמו בידי על הרב ר' בעריש הנ"ל זה האברך יעשן לי הפייק והלך אליו בדוחק גדול ולקח ממנו הפייק והלך להקטך לקחת גחלת וישם בה הגחלת וילך חזרה ויתן לו הפייק ובעת לקחו מידו הפייק הרגיש הרב ר' בעריש שהלכו ממנו כל החושים אח"כ ההחיל ה"ק לזכר אהו איזה דיבורים פתאום בא אליו חזרה כל החישים ואז קבל ממנו ענין התפשטות הגשמיות ומן אז והלאה מתי שירלה יכול להפשיט מעליו הגשמיות (שיח) **ב'** בס' אור הנר דף י' רצה'ק מלובלין ז"ע א' דהרהורי עבירה שאדם מהרהר ומשחרט ועי"ז מהרהר בעבירה שטעה ר"ל קשים מעבירה. רק יתחרט בדרך כלל ולא ירהר : (שכ) **ב'** בס' לקוטי מוהרי"א בהק' לדברים. פ"א א' הרבי מלובלין אל הר"ה לצי הירש מזידטשוב בזה"ל ר' הירשלי זידיטשיווער כ"ז שאנו בחיים אין אנהו יראים שמה תפילו ממדרגתכ'.